

**Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra žurnalistiky**

**Konstrukce mediálního obrazu pádu české vlády
na titulních stranách deníků Mladá fronta DNES
a Právo ve dnech 24. - 26. března 2009**

*Construction of the media image of the Czech government fall
on the front pages of newspapers Mladá Fronta DNES and Právo
on 24 - 26 March 2009*

Bakalářská diplomová práce

Petr LASÁK

Vedoucí práce: Mgr. Marek Lapčík, Ph.D.

Olomouc 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Konstrukce mediálního obrazu pádu české vlády na titulních stranách deníků Mladá fronta DNES a Právo ve dnech 24. - 26. března 2009* vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité prameny a literaturu. Celkový počet znaků práce (bez poznámek pod čarou) činí 87 203.

V Olomouci dne 26. března 2013

Petr Lasák

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Marku Lapčíkovi, Ph.D., za cenné rady a připomínky k mojí bakalářské práci.

Anotace

Tato práce si v rámci případové studie klade za cíl srovnat mediální obraz pádu vlády vytvořený celostátními deníky Mladá Fronta DNES a Právo ve dnech 24. - 26. března 2009 na jejich titulních stranách a odhalit ideologické konstrukce, které byly využity při vytváření této konkrétní mediální prezentace. Právě tyto konstrukce měly zásadní vliv na výslednou podobu analyzovaných článků, díky nimž vznikly významové rozdíly při prezentaci stejné události. Na základě metody analyzování editoreriálů, kterou vypracoval Teun A. van Dijk, byly definovány kategorie, podle nichž se podařilo v praktické části rozlišit konkrétní rozdíly mezi jednotlivými články.

Klíčová slova: novinové zpravodajství, případová studie, mediální obraz, ideologie a názory v tisku, Teun A. van Dijk.

Abstract

This thesis is a case study aiming to compare the media image of the Czech Republic government's fall in as described by the Czech dailies "Dnes" and "Právo" on 24 - 26 March 2009 on their front pages and to reveal the ideological constructs that were used in the creation of this particular media presentation. These constructs had a major impact on the final form of the analyzed articles and eventually led to different perception and presentation of the same event. Based on Teun A. van Dijk's methods of editorials analysis, I defined certain categories in order to sort out particular differences between the analyzed articles.

Keywords: newspaper reports, case studies, media images, ideologies and opinions in print, . Teun A. van Dijk

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Zkoumané vzorky.....	9
3. Teoretický rámec.....	11
3.1 Úvod.....	11
3.2 Média jako obchodní společnosti.....	11
3.3 Teun A. van Dijk: Názory a ideje v tisku.....	13
3.4 Aplikování van Dijkovy teorie na titulní zprávy.....	16
3.5 Fotografie.....	18
4. Metodika.....	20
5. Kontext pádu vlády.....	24
6. Analytická část.....	26
6.1 Den první - 24. 3. 2009.....	26
6.2 Den druhý - 25. 3. 2009.....	35
6.3 Den třetí - 25. 3. 2009.....	51
7. Závěr.....	59
8. Seznam článků.....	61
9. Seznam literatury.....	62
10. Nepublikované texty.....	63
11. Seznam tabulek.....	63
12. Seznam příloh.....	63
12.1. Přepis analyzovaných článků.....	63
12.2. fotokopie titulních stran analyzovaných deníků.....	72

1. Úvod

Dne 24. března 2009 poslanci České republiky vyslovili nedůvěru vládní koalici, čímž došlo k pádu vlády. Stalo se tak poprvé v historii České republiky a všechna relevantní média přinesla vlastní pojetí celé události, tzv. její mediální obraz. Existuje předpoklad, že za ideálního stavu (ideálního z hlediska této studie) by čtenář, který veškeré informace o této události získal z jednoho konkrétního média, nabyl odlišné povědomí o pádu vlády, než jiný čtenář, který přijal mediální obraz jiného média. „*V současnosti, kdy až na výjimky prakticky neexistuje oficiální příslušnost médií k politickým stranám, se média snaží vystupovat vůči politickým stranám jako tlumočnické veřejného mínění, přesněji řečeno jako zastávce obecných zájmů. Ty však nelze jednoznačně vymezit, neboť na podobě mediálních produktů se vždy určitým způsobem projeví sympatie k určitému politickému proudu, názoru, ideologii, jednotlivému politikovi atd.*“¹

Bohužel neexistuje žádná přímá definice pojmu mediální obraz². Někteří mediální teoretikové dokonce ztotožňují pojmy mediální obraz a image³ (Cichosz 2003, McGraw 2008). V této práci je mediálním obrazem myšlena mechanickým způsobem vytvořená konkrétní mediální prezentace konkrétní události.

Jak již název vypovídá, zaměřuje se tato případová studie na tradiční tištěná média, z nichž je na základě níže popsaných kritérií proveden užší výběr na deníky Mladá fronta DNES a Právo. Tištěná média mají oproti jiným médiím svá specifika. Jejich hlavním rysem, již podle označení, je, že text (sdělení) je vytištěn na papír (formát dle konkrétního média) a je pravidelně doplňován obrazovým materiálem. V tomto ohledu je nejodlišnějším médiem

¹ Jiráček, J. Média a politika, <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/556/MEDIA-A-POLITIKA.html/> – 24.2.2013

² Například šéfredaktor týdeníku Reflex Ivan Hamšík ve svém úvodníku ze dne 28.12.2013 definuje mediální obraz jako zjednodušení informací, tzv. mediální zkratky, které média přinesly - <http://www.reflex.cz/clanek/nazory/49689/ivan-hamsik-znate-fakta-nebo-medialni-obraz.html>

³ Více informací na toto téma lze najít například v Magisterské diplomové práci Petry Kuklové :Mediální obraz a image Karla Schwarzenberga. Viz kapitola 10.

rozhlas, který sdělení (text) svým příjemcům dodává pouze za pomoci zvuku, což je aspekt, který tištěná média postrádají. Navíc současným trendem v rozhlasovém zpravodajství jsou krátké zpravodajské bloky, které se během dne několikrát opakují, popřípadě jsou doplňovány o nové informace. Tento rys (doplňování informací) mají rozhlasová média společná s těmi elektronickými, konkrétně internetovými zpravodajskými webovými stránkami. Proto například mohl zpravodajský server novinky.cz podávat online reportáž ze samotného hlasování o vyslovení nedůvěry. Televizní zpravodajství, v němž zvukový text ještě výrazným způsobem doplňuje obraz, má stejné omezení jako tištěná média. Tím omezením je uzávěrka, která samozřejmě existuje v určité podobě u každého typu média, ale právě u tištěného a televizního zpravodajství je její vliv vidět nejsilněji (oproti třeba internetovým zpravodajským serverům).

Základní tezí této práce je, že dvě tištěná média na základě svých odlišných sympatií, ať už k politickému proudu, ideologii či příklonění k politickému smýšlení svého typického čtenáře, vytvořila o stejné události odlišný mediální obraz, jenž se projevuje hlavně v textové rovině. Ale nejen v ní. Také v obrazové rovině, typografickém rozvrstvení apod. Cílem této práce se pak stává hledání a popis konkrétních konstruktů, které k vytvoření mediálního obrazu vedly. Tyto názorově zbarvené segmenty se ještě více projeví při následném srovnání obou médií.

Za tímto účelem byla použita van Dijkova studie, která se zaměřuje na textovou analýzu ideologií v úvodnicích a názorových článcích a jejíž výchozí hypotézou (podobnou hypotéze Jana Jiráka) je, že „... *ideologie novinářů nějak ovlivňují jejich názory, což v důsledku ovlivňuje diskurzní strukturu názorových článků.*“⁴

⁴ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998, s. 21.

S rostoucí bulvarizací a technologickým vývojem získávají v novinách mnohem více prostoru fotografie, takže jsou při vytváření mediálního obrazu stejně důležité jako samotný text. Obrazová analýza v této studii vychází z klasické sémiotické analýzy obrazu a jejím cílem je popsat a zhodnotit, jaké fotografie byly použity, co je na nich zobrazeno, o čem vypovídá jejich umístění na stránce, zdali jsou to fotografie ilustrační nebo autentické apod.

2. Zkoumané vzorky

V českém prostředí existuje osm celostátních deníků⁵. Jak bylo zmíněno v úvodu, bude se tato práce zabývat srovnáním dvou vybraných. Pro potřeby této studie byly zvoleny kvůli denní četnosti dva české nebulvární deníky⁶. Mladá fronta DNES a deník Právo⁷. Navíc mají oba zvolené subjekty rozdílného vydavatele a pravděpodobně i rozdílnou redakční politiku.

V souvislosti s výchozím předpokladem bude mediální obraz, který oba deníky o pádu vlády vytvořily, upraven dle sociálního rozvrstvení čtenářů těchto periodik⁸; jak bude patrné níže.

Půjde ale spíše o upravení mediálního obrazu podle politického směřování čtenářů jednotlivých deníků. Oba zkoumané deníky se totiž veřejně k žádné politické příslušnosti nehlásí. „Avšak z různých studií vyplývá, že oba deníky jsou podle politické orientace zařaditelné: „*Deník Právo je vnímán jako konzervativní levice, a to na základě složení svého čtenářského spektra. Z českých deníků má nejvyšší zastoupení čtenářů radících se nalevo od středu (32 %) a druhý nejvyšší podíl čtenářů s výrazně levicovými názory... Deník Mladá fronta DNES je vnímán jako středopravicový konzervativní deník. Je to dáno rozložením publika tohoto deníku. Mladou frontu DNES čtou čtenáři se spíše pravicovým "vyznáním" po Hospodářských novinách má druhé nejvyšší zastoupení čtenářů, kteří se přesvědčením řadí napravo od středu (29 %), a rovněž druhý nejvyšší podíl čtenářů s výrazně pravicovým přesvědčením (Marketing & Media, č. 16/2006).*“⁹

⁵ Aha!, Blesk, Deník, Hospodářské noviny, Lidové noviny, Mladá fronta DNES, PRÁVO a Sport.

⁶ Tyto deníky prezentují samy sebe jako seriózní.

⁷ Podle průzkumů Média projekt z poloviny roku 2010 má MF DNES denní četnost 874 000 a PRÁVO 435 000; viz: <http://www.unievydavatelu.cz/Upload/825.pdf>.

⁸ Dle vlastních průzkumů MF DNES ze dne 10.6.2010 42 % lidí s maturitním vzděláním, 30 % s vysokoškolským vzděláním, 20 % ekonomicky aktivních obyvatel v oblasti podnikání, 56 % zaměstnaných. PRÁVO v profilu čtenářů udává lidi s maturitním a vysokoškolským vzděláním společně ve výši 37 % (ve věku 16–79 let).

⁹ Drápal, Martin: Pravicové nebo levicové? Obsahová analýza editoriaální agendy vybraných českých deníků optikou teorie politického paralelismu. Magisterská práce, Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií, Brno 211, s.54.56

Zde uváděné sociálního rozvrstvení jejich čtenářů pochází z jejich vlastních průzkumů zaměřujících se na získání reklamy a inzerce. Toto je víc patrné u deníku Právo, který udává souhrnně čtenáře s maturitním a vysokoškolským vzděláním. Procento čtenářů s vysokoškolským vzděláním se dá předpokládat u tohoto deníku nižší než u Mladé fronty DNES, byť mu spojení čtenářů s maturitním a vysokoškolským vzděláním obrazně navyšuje procento vysokoškolsky vzdělaných.

Tato případová studie se zabývá pádem české vlády v březnu 2009. V analytické části budou však srovnávána novinová vydání pouze prvních tří dnů celé této kauzy, a to z následujících důvodů. Předně jsou v těchto třech dnech zachyceny různé konstrukty mediální obrazu, tak jak se vyvíjely s ohledem na situace, jež se odehrávaly kolem pádu vlády. To znamená, že se redakce v první den musely přizpůsobit tomu, že nebudou znát výsledek hlasování. Druhý den pak výsledek hlasování popsaly a třetí den se rozhodovaly, zda se budou vracet k hlasování, nebo spekulovat, jak se bude situace dále vyvíjet.

Pro potřeby této práce byly vybrány tři titulní zprávy MF DNES a tři titulní zprávy deníku Právo. Do analýzy není zahrnuto pokračování těchto zpráv na následujících stránkách deníků, neboť ve většině případů lze hovořit jen o doprovodných článcích, zaměřujících se pouze na další určité aspekty hlavní zprávy.

3. Teoretický rámec

3.1 Úvod

Tato část je zaměřená na různé faktory, které mohou ovlivňovat především redaktory při psaní článků. Tyto faktory by se daly rozdělit na dva druhy. Osobní a institucionální. Mezi osobní se dají zařadit takové faktory, jako je vzdělání, vlastní žebříček hodnot, politické přesvědčení a podobně. Tento okruh ale není v této práci řešen z několika důvodů. Prvně je tato práce zaměřená na zpravodajské články. A zpravodajský útvar je už ve své podstatě zaměřený tak, aby z redaktorské práce odfiltroval redaktorovu osobnost a hodnoty. Neboli přesněji, jak poukazuje Gans: „*Rutiny a omezení mediálních organizací mohou negovat vliv osobních postojů, hodnot a přesvědčení.*“¹⁰ Pamela Shoemakerová a Stephen Reese toto téma doplňují: „...*musíme si také uvědomit, že síla organizačních rutin a omezení se liší od organizace k organizaci, pravděpodobně nepřímo s účinky jednotlivých postojů, hodnot a přesvědčení jednotlivých komunikátorů.*“¹¹ Druhým důvodem je, že analyzované články jsou psány různými autory a ve sledovaném období nelze nalézt srovnání, ze kterého by jejich jednotlivá přesvědčení a hodnoty mohly být rozeznány.

Institucionální faktory jsou oproti tomu v takto krátkém sledovaném období lépe srovnatelné. A to z toho důvodu, že všech šest článků se věnuje stejnému tématu, jsou otištěny ve dvou podobných médiích a jsou vlastněny dvěma podobnými nakladatelstvími.

3.2 Média jako obchodní společnosti

Současná (nejen) česká soukromá média nejsou finančně životaschopná z pouhého prodeje výtisků a jsou závislá na příjmech z inzerce. „Z větší části komerční média získávají peníze

¹⁰ Gans, H. *Deciding what's news*. New York: Random House, 1979

¹¹ Shoemaker, J. Pamela, Rees, Stephen. *Mediating the Message*. London: Longman Publisher, second edition, 1996., s.87

tím, že poskytují diváky inzerentům...“¹² Tento fakt je ještě umocněn rozšiřujícím se sortimentem zpravodajských serverů na internetu. V současné době navíc klesají náklady českých deníků průměrně o 9% ročně¹³. „Pro většinu organizací je primární cíl ekonomický – vytvořit zisk. Ostatní cíle jsou vystavěny kolem tohoto zastřešujícího cíle, jako například výroba kvalitního výrobku, služba veřejnosti či dosažení veřejného uznání.“¹⁴ Na tištěná média to působí dvěma způsoby: prohlubují se bulvarizační prvky, a to až do toho stavu, kdy se mění celé zaměření média¹⁵, a obsah se přizpůsobuje podle předpokládaného očekávání čtenářů. Bulvarizace však není tématem této práce, pro niž je stěžejní druhý dopad, který je vlastní seriózně se prezentujícím médiím. Tedy že se přizpůsobují (samozřejmě v mezích možností) ideologickému smýšlení pokud možno největšímu počtu čtenářů. „Analýza mediálních obsahů nebyla považována za důležitou, protože se předpokládalo, že si vybírají komentátory, články a další skutečnosti, které podporují jejich vlastní názory.“¹⁶ „U osobních charakteristik diváků se zjistilo (zkoumal se zájem o kampaň), že členové publika používají média selektivně k odfiltrování politického sdělení, které je v rozporu s jejich předcházejícím politickým postojem.“¹⁷

Za základě těchto předpokladů se zdá logické, že vlivem politického a ekonomického vývoje médií se dva nejčtenější seriózní deníky¹⁸ obecně rozdělily (ve sledovaném období) na provládní a opoziční s tím, že přebírají ani ne tak jejich vzory názorů, jako spíš hodnoty, které přijímají za vlastní jejich většinová čtenáři. Tento vztah však mohl vzniknout mnohem dříve tím, že toto chování (očekávání) bylo čtenářům vnuceno, a ti ho teď podvědomě a naučeně zpětně vyžadují. Samozřejmě tyto ideologie a hodnoty mohou být v ledasčem podobné či stejné. Proto jsou-li čtenáři rozdělení na provládní a proopoziční (nebo

¹² Fairclough, N. *Media discourse*. London: Arnold, a member of the Hodder Headline group, 1995 s.42

¹³ http://www.mediaguru.cz/2013/02/prodane-naklady-deniku/#.UT9NthzHH_Y 12.3.2013

¹⁴ Shoemaker, J. P., Rees, S. *Mediating the Message*. London: Longman Publisher, second edition, 1996, s.139

¹⁵ Jako příklad může posloužit osud tištěného média Sedmička, které se prakticky přes noc změnilo ze zpravodajsko-kulturního týdeníku na bulvární týdeník formátu Aha! nebo Blesk.

¹⁶ Shoemaker, J. P., Rees, S. *Mediating the Message*. London: Longman Publisher, second edition, 1996., s.32

¹⁷ Shoemaker, J. P., Rees, S. *Mediating the Message*. London: Longman Publisher, second edition, 1996., s.32, 10

¹⁸ Pro zopakování - jde o jejich seberealizaci.

protivládní), rozdělí se mezi sledovaná média podle toho, které má blíže k jejich přesvědčení a média samotná si tak zajistí čtenáře pro inzerenty.

3.3 Teun A. van Dijk: Názory a ideje v tisku

I když je s vybranými články pracováno jako s názorovými články, jsou stále koncipovány (až na jeden případ) jako klasické zpravodajské články. Samozřejmě již samotný výběr zveřejněných sdělení a jejich přetvoření do určitého formátu je určitým názorovým vyjádřením. Přesto běžný čtenář mohl přistoupit na klasické rozdělení seriózně se prezentujících novin – tedy že se tyto názorové články¹⁹ objevují v publicistické části. Nebo ví, či vytuší, že tyto zpravodajské zprávy obsahují názory. Pak je jen otázkou, zda se s nimi čtenář shodne nebo neshodne a jestli bude ve čtení (rozuměno kupování) toho konkrétního média pokračovat. Samozřejmě tento čtenář může ve čtení pokračovat, i když o těchto názorech ví a nesouhlasí s nimi. Může to dělat z různých důvodů, jedním z nich může být touha či potřeba vědět, jak se k nějakému tématu vyjadřuje skupina zastávající jiné hodnoty a názory než on. Avšak názorová blízkost mezi médiem a čtenářem může být jeden z hlavních důvodů, proč si dotyčný vybírá určitý typ média.

Při tvorbě zpravodajství jsou očekávány určité normativní postupy, které ovšem nejsou nijak závazné, ale ulehčují čtení sdělení a představují určitou snahu alespoň o přiblížení se k objektivitě. „Tyto takzvané normativní požadavky vycházejí mimo jiné ze skutečnosti, že zprávy jsou často jediným zdrojem informací o aktuálních událostech, které mají na chod společnosti zásadní vliv, a příjemci zpráv si zveřejňované informace často nemohou ověřit svou bezprostřední zkušeností.“²⁰ Jedním z těchto požadavků je teoretická snaha o eliminaci

¹⁹ Myšleny jsou různé publicistické žánry vyjadřující názor konkrétního člověka.

²⁰ Trampota, T. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006 s.137

vyjadřování osobních názorů autorů a redakce ve zprávách. Ovšem tento požadavek je snadněji dodržitelný u sdělení, která vyvolají společenský konsensus – vražda bude vždy vnímána společensky jako negativní jev (smrt způsobená ze sebeobranu bude však už možná komplikovanější). Také málokdo čte stejný článek vícekrát, málokdo čte denně několik titulů a ještě méně lidí je mezi sebou porovnává. Čtenáři tak většinou není umožněno odhalit nuance, které při srovnání mediálního obrazu vytvořeného jednotlivými médii o stejné události vyplouvají na povrch, ani o čem tyto rozdíly vypovídají. Noviny sice nepracují se zvukem, nepoužívají hudbu k navození určité atmosféry nebo emoce, jako to například může dělat televizní zpravodajství, avšak fotografické či obrazové doplnění textu má čím dál větší zastoupení na titulních stranách²¹. I nepřítomnost titulní fotografie může mít svůj význam. Může tím dojít k bagatelizování titulní zprávy. Třeba tím, že na titulní straně bude umístěna fotografie k jinému článku. Může se to zdát kontraproduktivní (proč nebyl jako titulní článek umístěn ten s fotografií), avšak když jde o kauzu, o níž ve většině případů referovala média v hlavních časech a místech (tedy existuje poptávka po informacích, i když i ta může být uměle vytvořena), může být logické zachovat se v této době stejně jako ostatní média. Ale je-li k titulní zprávě fotografie přiložena, může velmi silně zdůraznit emoce či významy pramenící z článků, či vytvořit svoje vlastní.

Ke zjištění, kde a jakým způsobem jsou tyto ideologické struktury použity či jak je vůbec identifikovat vzhledem ke skutečnosti, že prezentují odlišný mediální obraz stejné události, je zapotřebí důkladné analýzy. V této práci byla využita metoda, kterou ve své studii *Názory a ideje v tisku*²² vytvořil Teun A. van Dijk (není to ovšem jediná metoda, která mohla být použita).

²¹ V bulvárních novinách je pravidelně obrazové zastoupení mnohem větší než textové. V případě této studie je to patrné u Mladé fronty DNES, která po celé sledované období vždy přišlo s velkou titulní fotografií.

²² Dijk, T. A. van. *Opinions and Ideology in the Press*. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998

Van Dijkova metoda byla využita z několika důležitých důvodů. Předně van Dijk ve své teorii ideologií uvádí, že ideologie není záležitostí jen dominantních tříd: „*Také ostatní skupiny potřebují ideologie. Například jako základ odporu.*“²³ Tím svým způsobem přiznává možnost, aby dva velmi podobné deníky (jakými jsou Právo a Mladá fronta DNES) měly k otázkám založeným na idejích a hodnotách rozdílný přístup. Van Dijkova teorie nelimituje roli ideologie pouze pro potřeby dominantní sociální skupiny. Doslova říká, že „*ideologie není zlá ani dobrá, že rozdíl je pouze v tom, jak moc je efektivní v zájmu určité skupiny. Utlačované skupiny taktéž potřebují ideologii, například jako základ odporu. To znamená, že ideologie obecně nejsou špatné nebo dobré, ale spíše více či méně efektivní v podporování zájmů skupiny.*“²⁴ V tomto případě proto nebude zjišťováno, který deník předkládá nejpravdivější obraz událostí, ale pro jakou skupinu ho vytváří a hlavně jak ho vytváří. Každý z nás je součástí určitého množství skupin podle pohlaví, věku, vzdělání, pracovní pozice apod. Autoři článků – novináři – jsou také jen lidé a i oni patří k různým skupinám. Hlavně však byli do svých pozic vybráni vyšší ekonomickou institucí, která je mohla vybrat i na základě jejich společenských hodnot a přesvědčení, popřípadě i dle jejich minulé práce. Není moc pravděpodobné, že by nový zaměstnanec bez předchozího novinářského zaměstnání začal psát titulní zprávy pro celonárodní deník.

„*Ideologie novinářů nějak ovlivňuje jejich názory, které zase ovlivňují diskurzivní strukturu v názorových článcích.*“²⁵ V případě této studie však nepůjde o vyhledávání struktur v názorových článcích, ale v článcích titulních. Jak bylo zmíněno výše, lze tuto metodu aplikovat i na titulní články, které proti sobě mohou postavit dvě skupiny – v tomto případě zastánce a odpůrce vlády.

²³ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998, s. 24.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž, s. 21.

Tyto struktury se podle van Dijka mohou v článcích projevit buď přímo, nebo skrytě²⁶. Pro ty skryté vytváří van Dijk označení mentální modely²⁷. Ty reprezentují každodenní zkušenosti, tedy jsou subjektivní a osobní. „*Obsahují to, co lidé ví a myslí si o specifických událostech...*“²⁸ Tyto mentální modely jsou důležité k pochopení vytvořeného mediálního obrazu, avšak ten je pravděpodobně sám zodpovědný za spoluvytváření některých mentálních modelů. Vzniklé konotace z tohoto vztahu pak mohou jednak napomáhat k pochopení nově vytvořených mediálních obrazů, ale navíc mohou posilovat důvěryhodnost předkládaných sdělení.

„*Ideologie organizují specifické postoje skupiny, které mohou být použity k formulaci osobních názorů, reprezentovaných modely. A tyto osobní názory se mohou konečně projevit v textu nebo řeči.*“²⁹ Ale protože lidé většinou píší méně, než si myslí (van Dijk doslova mluví o špičce ledovce), dají se tyto modely zpětně objevit analýzou, která zahrnuje komplexní rozbor jak použitých slovních spojení, tak použitých slov. Protože obojí mohou obsahovat hodnotící konotace, které nemusí být po prvním přečtením zřetelné, avšak mohly by se dát podvědomě vycítit a vnitřně korelovat s hodnotami a názory čtenáře.

3.4 Aplikování van Dijkovy teorie na titulní zprávy

Textuální analýza dle van Dijka, která bude v této práci používána, je primárně zaměřena na editoriály a názorové články. Pád vlády se stal hlavním tématem většiny médií. I bulvární média o této události vytvářely články formou sobě vlastní. Je irelevantní, zdali byla poptávka po zprávách ohledně této události uměle vytvořena, důležitější je, že vzhledem k mediálnímu pokrytí se povědomí o celé události mohlo dostat k velkému množství

²⁶ V případě této studie se nebude jednat o jejich přímý projev, neboť oba dva zkoumané deníky vystupují jako „seriózní“ a ve svém zpravodajství se vyhýbají přímému vyjadřování názorů.

²⁷ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998, str. 26.

²⁸ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998, s. 27.

²⁹ Tamtéž.

obyvatel. Určité procento lidí si nemuselo na celou věc udělat názor, ale je stejně pravděpodobné, že určité procento ano, a to ať už byli pro pád vlády, nebo proti (a taky samozřejmě mohli být spíš pro, spíš proti). Navíc je nepravděpodobné, že by veškeré informace případný divák získával jen z jednoho konkrétního média.

Není ani důležité, zda diváci/čtenáři byli příznivci dvou největších českých politických stran v roce 2009, ČSSD a ODS³⁰. Přesto mohli mít společné názory a ideje, které tyto strany prezentují. Tímto rozdílným názorovým pojetím události tak mohlo dojít k tomu, že v tomto jedinečném případě přebírá titulní zpráva funkci jakéhosi názorového článku: „... *ideologie a názory v novinách nejsou většinou osobní, ale sociální, institucionální nebo politické.*“³¹

Když v březnu 2009 poslanci ČSSD vyvolali hlasování o důvěře, kterou vláda sestavená z poslanců ODS, KDU-ČSL, Strany zelených a tzv. přeběhlíků z ČSSD nedostala, oba vybrané deníky³² se dostaly do situace, kdy reflektovaly stejnou, mediálně silně reflektovanou³³ událost, jež rozdělila českou společnost na příznivce a odpůrce vládní koalice. Tento rozkol se následně promítl do mediální prezentace, v níž pak oba deníky po tři dny věnovaly pádu vlády své titulní zprávy, tedy zprávy, jež jsou dle hierarchie novinových článků nejdůležitější: „*Kromě fotografií a informačních grafik jsou titulky tím nejdůležitějším, co čtenáře přiměje k četbě textu... Nejdůležitější titulek na první straně se v novinářském slangu nazývá otvírák.*“³⁴ Přestože zkoumání pozornosti (pomocí očních kamer) ukazují jistou chaotickou nahodilost při výběru článků, titulní strany si přesto zachovávají tradiční prestiž první strany vydání, ať už jde o finanční ohodnocení článků, které jsou na nich umístěny, nebo s nimi spojenou teoretickou reputaci. Taktéž to podporuje

³⁰ ODS v té době měla 81 mandátů, ČSSD 74.

³¹ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998. s. 22.

³² Viz výše.

³³ Ve smyslu nastolení agendy „Pád vlády“ po několik vydání.

³⁴ Russ-Mohl, S., Bakičová, H. *Žurnalistika*, Grada, Praha 2005. s. 135.

jejich vizuální privilegium. Jsou tím prvním, co je na novinových stáncích vidět, často mají ty největší titulky apod.

Rozdílná prezentace mohla být způsobena i tím, že každý z obou deníků spadá pod jiného vydavatele – deník Právo vydává vydavatelství Borgis³⁵, Mladou frontu DNES společnost Mafra, a. s.³⁶ – a každý z nich se profiluje pro odlišné čtenáře. Za tím je možno vidět ekonomické cíle, jež každé nakladatelství má (hlavní cíl soukromých společností je zisk) - udržet si stávající čtenáře, pokud možno získat nové a všechny rozdělit do sociologických skupin, které poté nabídnou svým inzerentům.

3.5 Fotografie

Součástí sledovaných článků byly i doprovodné fotografie. Avšak titulní strany Práva obsahovaly fotografie ke zkoumanému tématu pouze v jednom ze tří dnů. Jak bylo zmíněno výše, samotná absence fotografií může mít svůj hodnotový význam, na druhou stranu však znemožňuje komplexnější obrazové srovnání. Deník Právo nepoužil ani fotografie ilustrační, které by mohly o úmyslech redakce něco vyjádřit. Tato studie se zabývá třemi titulními stranami dvou deníků. A protože za sledované období pouze jedinkrát otiskly oba tituly fotografii ke stejnému tématu (tedy k pádu vlády), bude tato práce obsahovat obrazovou analýzu pouze tohoto dne, přestože jde o fotografie téměř shodné.

„Byla obrazové analýze prozatím věnována menší pozornost než analýzám textovým. Jedním z důvodů tohoto menšího zájmu bylo přesvědčení, že na rozdíl od textových sdělení je obrazový záznam relativně věrným odrazem skutečnosti, protože použití záznamového přístroje vylučuje nežádoucí zkreslení při zprostředkování skutečnosti (týká se především sdělení používaných pro zpravodajské rubriky)... Přehodnocení spíše pasivnějšího postoje k vizuální analýze bylo posíleno uvědoměním si toho, že i přes použití záznamových přístrojů

³⁵ <http://pravo.novinky.cz/tiraz.php> - 10.2.2013

³⁶ <http://epaper.mfdnes.cz/> - 10.2.2013

dochází při vzniku obrazového záběru k několikanásobné selekci (např. k výběru místa, ze kterého bude obrazový záznam pořízen, k určení pozice kamery nebo fotoaparátu, k výběru části skutečnosti, která bude zaznamenána, k výběru pouze jednoho nebo jen několika záběrů z většího množství, které potom editor určí jako reprezentanta k informacím o dané události atp.). Tyto a další proměnné se podílejí na konstrukci obrazového záznamu, který skutečnost věrně neodráží, ale společně s dalšími typy sdělení (titulek, popisek, text, hudba v TV reportáži) přispívá k vytváření obrazu o dané události. “³⁷

Na obou fotografiích je zachycen premiér Mirek Topolánek krátce po vyslovení nedůvěry a jsou na první pohled velmi podobné. Rozdíly jsou v odlišných popiscích, drobných nuancích a hlavně a hlavně v emocionální složce, které obě fotografie obsahují. „*Vzhledem k podstatně vnímání obrazových sdělení se vizuálním informacím přisuzuje zejména schopnost emotivního ovlivnění příjemců (čtenářů novin, časopisů nebo televizních diváků) a usměrnění jejich nahlížení na zveřejněné informace (např. fotografie zraněného dítěte z válečného konfliktu posiluje protiválečné postoje).“³⁸*

Je těžké si představit, že by fotograf pořídil jen jednu fotku, kterou by nakonec ten či onen deník použil, může se proto vycházet z předpokladu, že výsledná fotka prošla výběrem redakce, než se dostala na první stranu.

³⁷ Trampota, T., Vojtěchovská, M.: *Metody výzkumů médií*, Praha: Portal, 2010, s.156

³⁸ Trampota, T., Vojtěchovská, M.: *Metody výzkumů médií*, Praha: Portal, 2010, s.156

4. Metodika

Základní kategorie van Dijkovy analýzy jsou skupiny *my* a *oni*. Do skupiny *my* patří autor článku, do kterého přenáší ideologie a názory své skupiny³⁹. Skupina *oni* je skupina, proti které se vymezuje. Toto vzájemné vymezování se tak dá dle van Dijka vtěsnat do tzv. *ideologického čtverce*:

1. zdůraznění *našich* dobrých vlastností/akcí,
2. zdůraznění *jejich* špatných vlastností/akcí,
3. zmírnění *našich* špatných vlastností/akcí,
4. zmírnění *jejich* dobrých vlastností/akcí⁴⁰.

Při jeho aplikaci na samotné články si tak budeme všimát, jakým způsobem se mluví o *našich* úspěších. Jsou kladné informace o nás dávány spíše do popředí a ty jejich do pozadí? Jsou naše negativní akce zjemňovány například zpasivněním věty (vyžitím trpného rodu v přísudku) a dávány do backgroundu jako méně podstatné?

Identifikace van Dijkových skupin *my* a *oni* ve sledovaných článcích rozlišujeme podle toho, z jakého média se na sledovanou událost díváme. Čteme-li Mladou frontu DNES, jsme součástí skupiny *my* stejně jako její redakce, která zastupuje naše hodnoty a ideje, stejně jako v tomhle případě koalice. *Oni* jsou pak myšleni ti, kdo zastupují názory opozice a deníku Právo. Naopak to bude, když budeme sledovat událost z pohledu Práva.

Nejvýraznějšími výrazovými prostředky k analýze jsou samotná slova. Mnohá z nich jsou sama o sobě nositeli negativních nebo pozitivních konotací. V rámci této studie se jedná

³⁹ Tím pádem do této skupiny patří i čtenáři, kteří s ním souhlasí.

⁴⁰ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998. s. 33.

především o slova rebel a odpadlík. Každý ze zkoumaných deníků používá pro stejného člověka jiné typy označení, z etymologického hlediska významově odlišné. Důkladná analýza významů použitých slov odhalí jejich další konotace měnící význam na první pohled zřejmého sdělení.

Van Dijk od slov přechází k tvrzením, podle kterých záleží na způsobu, jakým je věta vystavěna. Takže například použitím trpného rodu může docházet ke zjemňování pro **nás** nepříjemných informací. Například: Něco muselo **být uděláno**. Když se tedy například v pseudokvízu otištěném v Mladé frontě DNES píše o dobrém a špatném, co vláda a opozice za poslední dobu udělala, budeme sledovat, jakým způsobem jsou *naše* negativní akce popsány. Jestli jde o akci negativní nebo pozitivní, to často vychází z předcházejících mediálních obrazů a jejich komentování v médiích. Z tohoto procesu se většinou vykrytalizuje jakýsi společensky přijímaný konsensus (se kterým nemusí samozřejmě všichni souhlasit) na dané téma. K takovému konsensu samozřejmě dojít nemusí. Samotným příkladem je právě pád vlády z roku 2009, jenž bude i v následujících letech brán negativně či pozitivně podle skupiny, která jej bude zmiňovat. Oproti tomu kauza státní zástupkyně Renaty Vesecké, která je zmiňována a analyzována níže, je brána celkově jako negativní.

Van Dijk přináší některé základní strategie, jež jsou tvořeny mentálními modely „... *modely reprezentují každodenní zkušenosti lidí, jako pozorování nebo účastnění se akcí, událostí nebo diskurzu. Na rozdíl od sociálních reprezentací jsou osobní, subjektivní a vázané na kontext: obsahují to, co lidé vědí a myslí si o specifických událostech...*“⁴¹ a které jsou užitečné při analýzách textu: „*Kvantita – objem pozitivních informací, které mohou o nás podat, může být podstatně vyšší než informací, které mohu říct o nich. A samozřejmě to lze postavit i naopak. Mohu říct mnohem víc negativního o nich než o nás.*“⁴²

⁴¹ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998. s. 27.

⁴² Tamtéž, s. 41–42.

Všechny analyzované články budou rozděleny na jednotlivé odstavce. Jejich obsah bude, jak bylo zmíněno výše, podroben analýze slovní i větné (tvrzení). V takto oddělených celcích pak hodnotově zbarvené výrazy, vytržené z kontextu celého článku, budou snadněji identifikovatelné a přehledněji zařaditelné do van Dijkových kategorií.

„Důležitost: Klasický novinový článek má svou hierarchizaci (např. typ zprávy obrácená pyramida). Začátky článků bývají zaměřeny na nejdůležitější informace, zatímco závěry jsou věnovány méně podstatnému backgroundu. Uveřejněním zpráv důležitých pro nás (pozitivní – podporující naši ideologii, či negativních – hanící tu jejich) můžeme vplétat ideologii do textu. Podobně i uveřejňováním fotografií zvýrazňují média důležitost nebo ojedinělost jimi prezentované události.“⁴³

Každý odstavec bude očíslován. Bude tak díky tomu při následné interpretaci jednodušší rozeznat, jestli se na důležitých místech objevovaly informace pozitivní/negativní o nás/nich.

„Relevance: Důležité informace budou spíše relevantní pro naše čtenáře [rozuměno např. pravicové orientace] a irrelevantní pro jejich.“⁴⁴

Toto hledisko se v našem případě týká spíše celkového vyznění každé zprávy, avšak je snadno patrné i laickému čtenáři. Mladá fronta DNES se zaobírá hlasováním o důvěře (vyznění: my chceme, aby vláda nepadla) a Právo se věnuje situaci po pádu vlády (vyznění: my chceme, aby vláda padla).

„Implicitnost/Explicitnost: Implicitně budou vyjádřeny informace a názory příznivé pro nás. Nepříznivé pro ně pak logicky budou vyjádřeny spíše explicitně.“⁴⁵

Toto souvisí s výše zmíněnou analýzou tvrzení. V člancích bude pozorně sledováno, jak se píše o našich a jejich pozitivních/negativních akcích.

⁴³ Dijk, T. A. van. Opinions and Ideologie in the Press. In Bell, A., Garret, P (eds.) *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing, 1998. s. 42.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Tamtéž, s. 43.

Jak bylo uvedeno výše, van Dijkova metoda nenabízí žádnou interpretaci objevených struktur ideologií a názorů. Proto bylo nutné vytvořit způsob vyhodnocení získaných poznatků; jednotlivé poznatky jsou zařazeny do tabulky dle jejich umístění v článku a vyhodnoceny podle van Dijkových kategorií. Díky tomu pak bude patrné, na jakých místech a jakým způsobem oba jednotlivé deníky upravovaly svůj mediální obraz o pádu vlády prostřednictvím hodnotových a názorových struktur.

U fotografií bylo důležité, jaké postupy byly při vytvoření fotografií použity. Jestli byli vyfocení z detailu, z nadhledu, či podhledu. To může mít vliv na vnímání fotografie, stejně jako objekty, které jsou rovněž zachyceny.

Navíc je důležité sledovat, jestli jsou na titulní stránce jen jedna velká fotografie, nebo je jich tam víc a nějakým způsobem na sebe odkazují, či vzájemně vytvářejí nějaký význam. V tomto případě k tomu došlo na titulní straně deníku Právo během druhého sledovaného dne, kdy kromě větší fotografie Mirka Topolánka byla ve spodní části u jiného článku otištěna menší fotografie tehdejšího⁴⁶ místopředsedy ČSSD Bohuslava Sobotky. Porovnáním těchto dvou fotografií vznikl kontrastní emoční motiv, který je podrobněji rozebrán v analytické části této práce.

⁴⁶ V době vytváření této práce byl Bohuslav Sobotka předsedou ČSSD a v blízkých se parlamentních volbách byl favorizován na post nového premiéra České republiky.

5. Kontext pádu vlády

Protože tato práce zpracovává mediální obrazy události, která se uskutečnila v roce 2009, je vhodné přinést připomenutí celé události v základních faktech, neboť by mohlo být kontraproduktivní vytvářet zpětně záznam této události na základě médií, které jsou součástí analýzy. Proto k vytvoření tohoto záznamu byla využita politologická studie Petra Kanioka⁴⁷ reflektující toto období. Vzhledem k tomu, že pravděpodobně pracovala s informacemi sdělenými médii, je nutné se spolehnout na výzkumnou práci autora této studie.

Páté hlasování o vyslovení nedůvěry bylo vyvrcholením stávající vnitropolitické krize uvnitř koalice a neschopnosti dojednat s opozicí nějakou formu příměří a uznání typu vládnutí ve formě většiny postavené na přeběhlících.

Pozice vládní koalice byla oslabena i neúspěchem v předchozích krajských a senátních volbách. Toto vnější oslabení bylo navíc posíleno i vnitrostranickými konflikty. „*Ve straně (ODS) se utvořila skupina politiků neoficiálně vedená ministrem financí v prvním Topolánkově kabinetu Vlastimilem Tlustým. V polovině září opustili poslanecký klub ODS Juraj Raninec a Jan Schwippel, kteří k Tlustého skupině patřili, sám Vlastimil Tlustý naopak v klubu zůstal.*“⁴⁸ To byl jen jeden z konfliktů v ODS. Dalším byl například názorový konflikt mezi Mirkem Topolánkem a pražským primátorem Pavlem Bémem.

Frakční rozpory zasáhly i další koaliční strany. Stranu zelených opustily Věra Zubová a Olga Jakoubková a poslanec KDU-ČSL Ludvík Hovorka hlasoval s opozicí v řadě důležitých zákonů.

⁴⁷ Petr Kaniok působí na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, kde vede kurzy o evropských institucích, politickém systému Evropské unie či euroskepticismu.

⁴⁸ Kaniok, P. *České předsednictví Rady EU*. Masarykova univerzita, 2010, s.169

„V polovině března pak propukla další aféra, jejímiž hlavními účastníky byl blízký spolupracovník premiéra Topolánka Marek Dalík a poslanec Petr Wolf, v té době již bývalý člen ČSSD.“⁴⁹

Dne 24. března pak došlo k samotnému hlasování na mimořádné schůzi Poslanecké sněmovny, na které, jak je již známo, vláda důvěru nedostala. „... *byl to logický důsledek předchozího vývoje. Předseda vlády Mirek Topolánek se ještě v den hlasování snažil vyjednávat s rebelujícími koaličními poslanci, potřebnou podporu však nezískal. Kromě všech 97 poslanců ČSSD a KSČM hlasovali pro odvolání vlády nezařazení poslanci Věra Zubová, Olga Jakoubková a Jan Schwippel, stejně jako poslanec ODS Vlastimil Tlustý. Jedinými váhajícími, jež vláda nakonec získala na svou stranu, byli Juraj Raninec a Ludvík Hovorka.“⁵⁰*

Po pádu vlády však nebyla opozice schopná nabídnout alternativu k vzniklé situaci – vzhledem k českému předsednictví Rady EU. „...*ČSSD nejevila zájem převzít vládní zodpovědnost.“*

Následné události pak již vedly k vytvoření úřednické vlády 12. května 2009. Novým premiérem se stal Jan Fischer, a to až do předčasných voleb v květnu 2010.

⁴⁹ Kaniok, P. *České předsednictví Rady EU*. Masarykova univerzita, 2010 s. 170

⁵⁰ Tamtéž

6. Analytická část

6.1 Den první - 24. 3. 2009

Jak bylo zmíněno výše, v tento den Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky hlasovala o vyslovení nedůvěry. Z technických důvodů oba deníky o výsledku hlasování nemohly informovat, protože proběhlo až po uzávěrce aktuálního čísla. Takto vzniklá situace postavila obě redakce před otázku, jaké sdělení o blížícím se hlasování pro své čtenáře vytvořit. Ale již hned první den ukázal, jak budou oba deníky k celé tematice přistupovat z pohledu časovosti po následující dny.

Mladá fronta DNES se svými články neustále vracela do minulosti, kterou do detailu rozebírala, zatímco Právo se, úplně opačně, ve svých titulních zpravodajských článcích zaobíralo nadcházející budoucností.

U prvního dne je vidět i patrný rozdíl mezi formálními podobami článků. Právo vytvořilo tradiční zprávu v podobě obrácené pyramidy. Právo se tohoto typu článků drželo po celou dobu sledovaného období. Na druhé straně Mladá fronta DNES vytvořila první den atypický zpravodajský útvar – kvazikvíz, o jehož významu bude obšírněji pojednáno níže⁵¹.

Titulky

Již v nich se objevuje výše zmíněná časovost. Právo začalo titulkem **Topolánek: padne-li vláda, pak volby v létě**, který jasně deklaruje zájem o případnou situaci po pádu vlády, přestože samotné hlasování ještě ani neproběhlo. Jelikož jde o větu vytrženou z rozhovoru, spočívá její význam v tom, že *jejich* hlavní představitel přiznává možnost pádu vlády. Tím

⁵¹ Tento útvar je vytvořen takový způsobem, aby mohl případného čtenáře utvrdit v tom, že je pro něj vhodnější, aby vláda pokračovala.

pádem jde o *relevantní informace pro nás*, případné čtenáře, kteří bychom pád vlády schvalovali a termín předčasných voleb by nás mohl zajímat.

Na druhou stranu Mladá fronta DNES přišla s titulkem **Má dnes padnout vláda? Ano – Ne.**

Na rozdíl od titulku Práva je tento časově zaměřený na přítomnost. Důležité slovo je *padnout*, jež v tomto vyjádření není neutrální⁵². Podtrhuje vážnost celé situace a s trochou nadsázky by se dalo vyložit jako negativní hodnocení chystané akce. Na druhou stranu se však tento termín v českých médiích začal používat i později⁵³ a mohlo by se říct, že je již neutrální. Mnohem silnější hodnotící význam ovšem získá až ve spojení s významy ze zbylých odstavců, o kterých bude zmínka níže.

Text zpráv

O rozdílných formách obou titulních zpráv byla již zmínka. Samotný kvazikvíz, který Mladá fronta DNES vytvořila, se skládá z krátkého úvodu o blížícím se hlasování a z deseti otázek. Na titulní stranu však byly umístěny jenom tři z nich. Samotné otázky jsou pak připomenutím negativních kauz a předpokladů, které jsou spojené jak s vládní koalicí, tak s opozicí. Jedná se o tři témata: Zvyšování daní, kauzu Renaty Vesecké a postavu Jiřího Paroubka.

První dva úvodní odstavce jsou jiné. Perex jednoduše čtenářům oznamuje: „*Kvíz MF DNES vám napoví, zdali je pro vás lepší její pád, nebo pokračování.*“ Ovšem celý kvíz, jak bude patrné níže, je vystavěný tak, aby výsledek vyzněl pro pokračování vlády. První odstavec už je ale vystavěn pro *zmírnění jejich akce* nebo na *přinášení negativních informací pro ně.*“

⁵² Neutrálním vyjádřením by mohlo být „Má být dnes vládě vyslovena nedůvěra.“

⁵³ Peake otevřeně: pád vlády nejde vyloučit! - domaci.eurozpravy.cz – 29.1.2013, Opozice chce opět pád vlády... - Česká televize – 17.1.2013, Pád vlády je ve hře... - aktualne.centrum.cz – 24.4.2012

Tento fakt je o to důležitější, že je konstruován v prvním odstavci (po perexu), kde bývají dle hierarchizace⁵⁴ umístěny nejdůležitější informace.

1. *Praha – Dnes odpoledne se pokusí šéf ČSSD Jiří Paroubek v Poslanecké sněmovně shodit vládu Mirka Topolánka. Zkouší to už popáté, tentokrát je nejbližší k úspěchu. Výsledek je však stále nejistý: rozhodnou poslanečtí rebelové a přeběhlíci*⁵⁵.

Autor článku opozici (tedy *jim*) sice přiznává momentálně největší šanci na úspěch, na druhou stranu ale ještě předtím připomíná, že jde již o pátý pokus, a v závěru nakonec dodává, že výsledek není předem rozhodnutý. Toto je taky místo, kdy se jedinkrát na titulních stranách Mladé fronty DNES objeví slovo rebel. Pro příští dva dny se pak toto slovo bude objevovat na stránkách Práva a Mladá fronta DNES bude používat slovo odpadlík. Přesto jde o termín označující stejné konkrétní politiky, kteří dříve byli členy koalice (nebo ji alespoň umožňovali vládnout), avšak hlasovali pro vyslovení nedůvěry vládě. Toto podvojně označení téhož je, podobně jako výše zmíněná časovat, charakteristické pro toto sledované období. Také to navíc vyjadřuje hodnotící postoj k pádu vlády, protože slovo odpadlík je mnohem pejorativnější než slovo rebel⁵⁶ a vyjadřuje jisté odsouzení těch koaličních politiků, kteří hlasovali pro vyslovení nedůvěry.

Ve druhém odstavci dochází opět k opakování z perexu „*A zároveň si odpovědět, co by právě pro vás bylo lepší: pád vlády, nebo její pokračování.*“ Ten posiluje přesvědčení o tom, že kvíz Mladé fronty DNES může čtenářům pomoci s rozhodováním, jaká varianta je pro ně lepší, přitom je ale pravděpodobnější, že je spíše utvrdí v tom, že je pro ně pokračování vlády přijatelnější, protože rozložení otázek společně s tématy, jež ve svém článku na titulní straně

⁵⁴ „Jde o formu vyprávění směrem od „zápletky“ a „jádra vyprávění“ k doplňujícím informacím.“ Trampota, T. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. s. 62.

⁵⁵ Přeběhlík“ je již zavedeným žurnalistickým výrazem pro poslance ČSSD, kteří během složitého povolebního procesu dovolili vládě Mirka Topolánka vzniknout. V současnosti je tím myšlen člen Poslanecké sněmovny, který hlasuje v rozporu s politickou stranou z jejíž kandidátní listiny byl zvolen.

⁵⁶ Slovo rebel může nést i pozitivní konotace vzhledem k popkulturním odkazům a může symbolizovat odporce/bojovníky proti špatné a nespravedlivé vládě.

rozvíjejí, se jednoznačně snaží čtenáře vést k názoru, že by pro ně bylo vhodnější pokračování vlády.

Titulek prvního pododstavce (stejně jako všech zbývajících), je vystaven stejně jako hlavní titulek - jako kvízová otázka **Chcete, aby bohatší lidé odváděli vyšší procento daní ze svého platu? A) ano B) ne**. Protože Mladá fronta DNES, jak bylo zmiňováno výše, je spíše pravicovým médiem a zvyšování daní je z politologického hlediska spíše nástrojem levicových stran, jde kategoricky o *zdůraznění jejich negativních vlastností*. Otázka by tak mohla být položena i jinak: Chcete, aby vám (pravicově smýšlející čtenáři) bylo odváděno vyšší procento z daní?

Následující odstavec rozvádí plán Jiřího Paroubka na progresivní zdanění: *„...konkrétně uvažuje o zavedení tří daňových sazeb – a to 10, 20 a 30 procent. Nejvyšší pásmo by se mohlo týkat lidí s měsíčním hrubým příjmem nad 40 tisíc korun.“* A tak jenom prohlubuje *zdůraznění jejich špatných vlastností*.

Druhá otázka se týká vládní koalice. **Má být vrchní státní zástupkyně Renata Vesecká, opozicí označovaná za hlavu „justiční mafie“, odvolána? A) ne B) ano**. Případ Renaty Vesecké a kauza Jiřího Čunka⁵⁷ byly v minulosti politiky i médii často řešeny a patří k tomu negativnímu na vládě, na čem by se společnost mohla shodnout. Přestože se však jedná o vcelku samozřejmou věc, autor článku celou kauzu zveličuje tím, že Vesecká je pouze opozicí, tedy *jimi*, označována za hlavu justiční mafie, konkrétně z úst **opoziční** poslankyně. Jakmile se u takové otázky odmaže účast společnosti, začne se celá výpověď tvářit jako vykonstruovaný produkt opozice. Zvláště s rostoucí dobou od propuknutí kauzy. *Naše negativní akce* jsou tak zjemněny.

Poslední otázka se opět týká opozice. **Má se Jiří Paroubek opět stát premiérem? A) ano B) ne**. Jiří Paroubek je většinou českých médií označován za kontroverzní postavu české

⁵⁷ Během trestního stíhání poslance Jiřího Čunka odebrala Renata Vesecká vyšetřování trestního stíhání Jiřího Čunka ze státního zastupitelství v Přerově pár dní před jeho dokončením a předala ho na zastupitelství do Jihlavy, kde bylo trestní stíhání následně zastaveno.

politiky⁵⁸. Toto označení je pravděpodobně způsobené vyhocenými výroky o médiích⁵⁹ a možná, že právě i díky tomu je mu přiznávána jen minimální podpora mezi novináři,⁶⁰ vysokoškolsky vzdělanými a mladými lidmi⁶¹. A právě tímhle směrem je otázka vedena. Postavu Jiřího Paroubka jako premiéra budou mít totiž čtenáři vždy v nelibosti kvůli negativnímu mediálnímu obrazu, vytvořenému českými médii.

V celé této „otázce“ je jméno Jiří Paroubek zmíněno čtyřikrát⁶². Když jsou známy negativní konotace s ním spojované, lze dojít k závěru, že je ho zde používáno jako pomyslného strašáka. Emoce, jež jeho jméno vzbuzují, budou pravděpodobně málo pozitivní a představa Jiřího Paroubka v čele vlády jako jednoznačně negativní. Jedná se tedy o případ *zdůraznění jejich negativních vlastností*.

Do poslední věty posledního odstavce je pak ještě vložena jedna výtka vůči koalici: „*Na to celou dobu sází ODS – na každou výhradu odpoví: To snad chcete, aby tady vládl Paroubek?!*“ Avšak vzhledem k již zmíněné hierarchizaci novinových článků jde o nejméně důležitou informaci a dochází tak ke *zjemnění našich negativních akcí*. Mnohem větší důraz by tato výtka měla, kdyby byl umístěna na začátku tohoto pododstavce, takto je ovšem upozaděn vykreslením a připomenutím postavy Jiřího Paroubka.

Jak bude patrnější z tabulky níže, Mladá fronta DNES při rekonstrukci mediálního obrazu postupovala střídáním negativních sdělení o opozici a koalici (ale jen implicitně). Avšak již vzhledem k počtu pododstavců (otázek) vychází více negativních sdělení o opozici (přeneseně pro pád vlády) a ta, která nesou negativní hodnotu o koalici, je alespoň zmírněna.

⁵⁸ Ať už díky tomu, že nařídil razantní zásah na účastníky Czechteku, nebo jeho odmítnutí komunikovat s médii, které jsou dle jeho názoru „sprostá média a chtějí jen škodit“ (MF DNES, Lidové noviny, Respekt a další).

⁵⁹ „Osmdesát procent médií je proti nám, ti Steigerwaldové a Mášové proti nám vedou válku, a jedna z prvních věcí, kterou přijmeme po volbách, bude nový tiskový zákon, který tyhle balkánské poměry změní,“ prohlásil po Grossově rezignaci rozzlobený premiér Jiří Paroubek (ČSSD). (září 2005, mj. Respekt č. 39/05), „Právo je pozitivní, ostatní deníky negativně v různé škále.“ (O objektivitě médií v rozhovoru pro LN, *Premiér: Tisk, televize, sleduju všechno*, 30. 9. 2005)

⁶⁰ Viz pozn. 48.

⁶¹ Jako příklad tohoto tvrzení jsou zde na ukázkou uvedeny některé skupiny ze sociální sítě Facebook.com: Paroubek na Mars (34 000 fanoušků), Bude mít toto vejce více fanoušků než Jiří Paroubek? (22 000). Stránka Jiřího Paroubka má na Facebooku má ke dni 9.3.2013 4 340 fanoušků.

⁶² „Má se Jiří Paroubek..., její šéf Jiří Paroubek..., Paroubek dělí..., vládl by Paroubek?!“

Právo při konstrukci svého prvního titulního článku ve sledovaném období postupovalo odlišně. První odstavce jsou věnovány převážně ke zdůrazňování *jejich* (tj. vládní koalice a jejich představitelů) *negativních vlastností/akcí* a zmírňování těch *našich*. Dále uvádí pouze *relativní*⁶³ *informaci pro nás*. Poslední odstavce jsou pak věnovány případnému termínu předčasných voleb - další *relativní informace pro ně*.

V perexu pak dochází k opakování informace z titulku.

Pokud dnes Sněmovna vysloví nedůvěru vládě, nejlepším řešením budou předčasné volby už letos v létě. Včera to prohlásil premiér a šéf ODS Mirek Topolánek.

Přestože k samotnému hlasování ještě nedošlo, Právo se už soustředí na situaci, co by nastalo po vyslovení nedůvěry. Zveřejňuje tak *relativní informace pro nás* z úst *jejich* představitele - Topolánka. A přepis jeho řeči podporuje *pro nás pozitivní* plán, kterým jsou předčasné volby, jež by změnily poměr sil v *jejich* neprospěch⁶⁴.

První odstavec pak pokračuje ve *zdůrazňování jejich špatných vlastností*: „*Zároveň pro sebe nárokuje křeslo premiéra i v případné další vládě.*“ V tomto odstavci je důležitý výraz *nárokovat si*. Přestože je význam tohoto slova v dožadování se vlastních práv, může v tomto kontextu jít o vykreslení Mirka Topolánka jako politika, který se usilovně snaží udržet u moci, a tím pádem by šlo o *zdůraznění jeho negativních vlastností*. Ovšem tady se jedná spíše o subjektivní čtení jednotlivého čtenáře.

Na stejném principu, na jakém byl vystavěn první odstavec, je založen i ten třetí.

3 „*Bude-li vládě vyslovena nedůvěra, pak očekávám, že prezident nenaruší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nového kabinetu,*“ řekl Topolánek.

Přímá řeč podporuje předchozí tvrzení, že Topolánek opravdu připouští možnost vyslovení nedůvěry. Ve spojení s jeho nárokem na další šanci na sestavení vlády dochází k vytvoření

⁶³ Pro čtenáře Práva jsou relativní informace ty, které počítají s pádem vlády a informují o předčasných volbách, možném novém premiérovi či o tom, kdo by byl pověřen novým sestavením vlády.

⁶⁴ V období kolem pádu vlády veřejné průzkumy naznačovaly možné silné vítězství právě ČSSD.

nedemokratického a nelogického obrazu Topolánka a jeho strany. Proč by měl znovu sestavovat vládu, když mu Sněmovna vyslovila nedůvěru? Jedná se zde o využití vytržené věty z kontextu pro *zdůraznění jejich negativních vlastností*.

Až do čtvrtého odstavce je umístěno sdělení o *nás*. A jelikož jde o sdělení negativní, bylo toto sdělení, podobně jako tomu bylo u Mladé fronty DNES, zjemněno.

4 *Současně zdůraznil, že by ODS nedala důvěru vládě závislé na komunistech.*

Krátkým odstavcem je zde zmírněn fakt, že ČSSD, tedy strana zastupující *naši* stranu, by teď mohla vládnout jen za podpory komunistů. Tato skutečnost je ovšem zmírněna pouze implicitně, neboť možnost vládnutí za podpory komunistů se zpravidla neobejde bez negativní konotace, a proto je ČSSD z této věty vypuštěna. Dochází tak ke *zjemňování našich negativních (budoucích) akcí*.

V pátém odstavci dochází jen k rekapitulaci předchozích odstavců a opět se tady počítá se scénářem, že vláda padla: „*V případě, že vláda zítra nedostane důvěru...*“ A v podobném duchu se pak nesou i poslední odstavce, jen s tím ohledem, že se zaměřují na termín případných předčasných voleb:

Z technických důvodů už není možné, aby se volby do Sněmovny spojily s těmi do Evropského parlamentu, které proběhnou 5. až 6. června.

V úvahu by pak připadaly červenec, srpen či září. Otázkou je, jak by se na volební účasti a výsledku podílela kampaň v době letních prázdnin.

Tabulka⁶⁵ sledovaných kategorií č.1

Mladá fronta DNES

Právo

Titulek	–	Titulek	Relativní informace pro nás <i>„Topolánek: Padne-li vláda, pak volby v létě“</i>
Perex	–	Perex:	Zdůraznění jejich negativ. akcí/vlastností <i>„Sám si nárokuje křeslo premiéra i v případě dalšího kabinetu“</i>
1.	Negativní informace pro ně <i>„Zkouší to už popáté...“</i>	1.	Negativní informace pro ně <i>„Pokud dnes Sněmovna vysloví nedůvěru vládě, nejlepším řešením budou předčasné volby už letos v létě.“</i>
2.	–	2.	Zdůraznění jejich negativních vlastností <i>„Zároveň pro sebe nárokuje křeslo premiéra i v případě další vlády.“</i>
3.		3.	Zdůraznění jejich negativních vlastností <i>„Bude-li vládě vyslovena nedůvěra, pak očekávám, že prezident nenaruší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nového kabinetu,“ řekl Topolánek.“</i>
4.	Zdůraznění jejich negativních vlastností Připomenutí, že by ČSSD zvedla daně	4.	Zmírnění našich negativ. vlastností/akcí Není zmíněn fakt, že ČSSD by mohla vládnout jen s podporou komunistů
5.	Zdůraznění jejich negativ. akcí/vlastností <i>Popis případného zvýšení daní</i>	5.	–
6.	Zmírnění našich negativ. akcí/vlastností <i>Není zmíněno napojení kauzy Vesecké na vládní koalici.</i>	6.	Relativní informace pro nás Případný termín předčasných voleb
7.	Zmírnění našich negativ. akcí/vlastností <i>Označení justiční mafie je z úst opozice</i>	7.	Relativní informace pro nás <i>Případný termín předčasných voleb</i>
8.	Zdůraznění jejich negativních vlastností <i>Vzbuzení představy Jiřího Paroubka jako premiéra</i>	8.	–
9.	Zdůraznění jejich negativních vlastností	9.	–

⁶⁵ Čísla v tabulce znázorňují postavení odstavce v článku. Jde-li o podtitulek, je číslice zvýrazněna

	<i>Připomenutí postavy Jiřího Paroubka</i>		
10.	Zmínění našich negativních vlastností <i>Upozadění vládní rétoriky</i>		

Souhrn

První sledovaný den se ukázal důležitý z hlediska času. Mladá fronta DNES se titulkem zaměřuje na přítomnost – *má dnes padnout?*. Avšak obsahem článku se vrací do minulosti k různým kauzám a postavám – kauza Renaty Vesecké, postava Jiřího Paroubka. Jedinkrát se zaměřuje na případnou budoucnost, a to připomenutím, že by ČSSD zvýšila daně.

Vytvořený kvazikvív je podle zveřejněných kauz na titulní straně sestaven tak, aby správná odpověď pro ideálního pravicového čtenáře byla vždy **Ne**, a to i z pohledu určité společenské morálky – Ne zvyšování daní, Ne Renatě Vesecké, Ne Jiřímu Paroubkovi = Ne pádu vlády. Na druhou stranu Právo se zřetelně zaměřuje na budoucnost a hned ve svém prvním článku přeskakuje blížící se hlasování – *Padne-li vláda, volby v létě*. A víc než polovina článku je zaměřena na případný termín předčasných voleb.

Z použitých van Dijkových kategorií se v tento den nejvíc využívaly dva typy: **Zdůraznění jejich špatných vlastností/akcí** a **zjemnění našich špatných vlastností/akcí**, a to v podobném množství v obou denících, jak ukazuje tabulka z předešlé stránky.

Fotografie

Jelikož v tento den Právo nepřineslo fotografii ke svému titulnímu článku, nelze provést srovnání.

6.2 Den druhý - 25. 3. 2009

V tento den již oba deníky mohly plnohodnotně informovat o pádu vlády z dřívějšího dne. A oba se drží nastavené linie popisování této události z hlediska času. Právo bude hypotetizovat, jak se bude situace po pádu vlády vyvíjet. Mladá fronta DNES pak bude na druhou stranu rozebírat příčiny tohoto aktu.

Kromě časovosti jako příznakového charakteru se zde objevuje již výše zmíněný aspekt – dvojité označování poslanců, kteří pád vlády způsobili. V těchto titulních článcích je Mladá fronta DNES označuje jako odpadlíky a Právo jako rebely. Právo tento termín v tomto vydání použilo třikrát (rebel), Mladá fronta DNES použila slovo odpadlík jednou.

Třetím výrazným rysem je pak přisuzování emotivnosti výroků hlavních představitelů celé události – Mirku Topolánkovi a Jiřímu Paroubkovi. Právo napsalo o premiérovi *Včerejší debata ale byla ze strany Topolánka mnohem osobnější, zatímco o Jiřím Paroubkovi je vytvořen obraz argumentujícího racionálního diskutéra: Vyjmenoval důvody, proč by měla vláda odejít. Podle něj je euroostudná, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna čelit krizi.*

Obdobnou metodu využívá i Mladá fronta DNES, ale zde je emocionálně vyobrazen Jiří Paroubek: *„Vláda dostala, co si zasloužila...“ řekl předseda opozičních socialistů Jiří Paroubek. Zatímco o premiéru Topolánkovi je vytvořen obraz jednajícího, kompromis hledajícího politika: Tentokrát už Topolánek vyslovení nedůvěry nedokázal zabránit – nepomohlo ani to, že slíbil ukončení reforem zdravotnictví.*

Titulky

I v titulcích z tohoto dne se objevuje již několikrát zmíněná časovost a naznačují i směr, kterým se budou články ubírat. Titulek Mladé fronty DNES **Pád vlády** je nepoměrně větší

než ten v Právu nebo než běžné titulní titulky Mladé fronty⁶⁶. Navíc jde o jediný zpravodajský titulek na stránce (přítomen je jen komentář v dolní části stránky). Formátem tak jde o zdůraznění této události, možná skoro jako kdyby se stala nějaká katastrofa. Jedná se o *relevantní informace pro nás*. Zajímá nás, co se stalo a kdo za to může. Pro čtenáře Práva jsou víc relevantní informace, co se bude dít dál.

Titulek Práva: **Vláda padla, na řadě je Klaus**. Právo naproti Mladé frontě DNES nepůsobí tak depresivním dojmem. Právě naopak. Navíc bez znalosti kontextu tento revoluční titulek vypovídá spíše o tom, že nejenže vláda padla, ale nyní se chystá svrnutí prezidenta. *Nám se dnes podařilo velké vítězství*. Avšak v rámci kontextu jde jen o tu časovost, že *nás* zajímá, koho prezident Klaus pověří sestavením vlády a jak blízko jsme k *našemu* cíli, jímž jsou předčasné volby.

Text zpráv

Perexy obou deníků se věnují stejnému motivu – poslancům, kteří svým hlasováním rozhodli o pádu vlády. Právo tyto lidi nazve rebely, ale hned v následující větě se začne zabývat tím, kdy by mohl Topolánek odstoupit. Mladá fronta DNES však tyto poslance uvedla s hodnotícím výrazem a uvedla i trest, který z toho plynul: *Vládu pohřbili bývalí koaliční poslanci Tlustý, Schwippel, Zubová a Jakubková. Je to poprvé, kdy kabinet končí vyslovením nedůvěry. ODS vyloučila Tlustého z poslaneckého klubu. Čeká se, co teď udělá prezident Klaus*. Ač to není nijak výrazné, spojení slova *pohřbili* se jmény poslanců, kteří vládě vyslovili nedůvěru, je spojení s negativní konotací. Hrobník, který pohřbívá mrtvého, je přijímán v rámci možností neutrálně, ale obraz člověka pohřbívající živou (fungující) věc, aby ji tím usmrtil, je morálně pokřivený. Pohřbení dosud fungující vlády má tedy hodnotící charakter (nevhodný pro zpravodajské články)⁶⁷. Potvrzuje to i třetí věta, tedy vyloučení

⁶⁶ Ve srovnání s titulky ve sledovaném období.

⁶⁷ Zásady objektivit

zmíněného poslance, kdy po provinění ve spravedlivé společnosti následuje trest. Tím, že se tito poslanci přidali na stranu opozice, přestali být členy *naší* skupiny a stali členy *jejich* skupiny – proto označení odpadlíci. A tím pádem jde o *zdůraznění jejich špatných akcí*.

Zmínka, že jde o první vyslovení nedůvěry vládě, navíc může navodit atmosféru strachu. Jde o narušení společenského stereotypu. Lidé zvyklí, že jejich vláda vždy funguje po celé volební období, jsou postaveni před novou situací.

Poslední věta je vyčkávací. Na kterou stranu se prezident přikloní? Odsoudí pád vlády, nebo ho přijme bez problému? Přidá se k *nám* nebo k *nim*?

První odstavce obou deníků následně zmiňují dobu trvání. Dělají to však z pohledu skupiny, kterou zastupují. Právo konstatuje úspěch: „*Po více než dvou letech dosáhla opozice svého...*“ – jde tedy o *zdůraznění našeho úspěchu*, Mladá fronta DNES na tuto dobu nahlíží z druhé strany: „*Pouhé dva roky a dva měsíce vydržela vláda Mirka Topolánka...*“ Zde je ještě důležité slovo *pouhé*, které v sobě obsahuje hodnotící charakter jisté lítosti a zklamání z toho, jak se události vyvinuly. Je doplněno následně stručným krátkým odstavcem opětovného zopakování *Vláda padla*. Je potřeba zdůraznit, co se to stalo, o jakou anomálii se jedná. Jde o vážnou věc, protože instituce, která nad lidmi stála, je pryč. Navíc stále nebylo zopakováno, že hlasování vyvolala opozice, čímž dochází ke *zmírnění jejich úspěchů*, protože doteď byla veškerá vina přisuzována „odpadlickým“ poslancům. V Právu je však jejich role zmírněna na pouhé **příspěvní**, jež je zmíněno ve druhém odstavci. A zatímco v tomto článku poslanci přispěli, v Mladé frontě DNES je tato informace konstruována jinak:

3. *Potopili ji dva poslanci zvolení za ODS a dvě poslankyně zvolené za zelené. Vlastimil Thustý, Jan Schwippel, Olga Zubová a Věra Jakubková.*

Použitím slova *potopili* ve spojení s bývalými členy koalice nese konotační význam zrady. To, že se lodě potápěly mezi sebou, nebo díky přírodním silám, je normální věc. Potopení vlastní (koaliční) lodi se rovná zradě. Jde tedy o hodnotící význam. Autor článku

vyjmenovává jména provinilých bez jakékoliv doplnění o případný komentář z jejich strany, kterého není ani třeba, neboť jejich vina je jasná. Padla vláda.

V dalších odstavcích pak již oba deníky sledují odlišné směry. Mladá fronta DNES v prvních čtyřech odstavcích rozšiřuje perex a sděluje základní, pro nás relevantní informace o pádu vlády. Úplně v jiném duchu by byl článek veden s titulkem „Opozici se podařilo svrhnout vládu.“

Ve čtvrtém odstavci dochází k rozšíření o informaci, že jde o událost ojedinělou v celé *historii* (historie obecně brána jako velmi dlouhý časový úsek) samostatné republiky. Poslední věta opět zmiňuje prezidenta Klause a rezignovaně vyjadřuje očekávání. Následující odstavce zmiňující fakt, že vláda padla během českého předsednictví Evropské unie. Mnohá média tomu věnovala pozornost. Jedni to bagatelizovali, druzí to považovali za velkou chybu. Avšak pro běžného českého občana s jeho komplexem malosti vůči zbytku Evropy je takové předsednictví přece jen stále cosi neznámého a pozitivního. Malé Česko předsedá Evropě! Není divu, že se objevilo mnoho názorů, že shoení vlády během této doby bylo ostudné. Tady se objevuje první rozpor, jak je možné, aby politici vyjádřili vládě nedůvěru a přitom se shodli na tom, že může vést Evropu:

5. *Nejpravděpodobnější je, že až do konce českého předsednictví v Evropském unii – tedy do konce června – bude ještě zemi spravovat Topolánkuv kabinet v demisi. Na tom se politici shodují, ale není jisté, co bude dál.*

Není ani uvedeno, kteří politici. Politici jsou zobecněni na všechny. To, že se v tom shodují koaliční politici, je logické, ale jak je možné, že s tím náhle souhlasí i ti opoziční, i když předseda ČSSD opakoval, že: „*Vláda dostala, co si zasloužila, nedokázala řešit dopady krize na Českou republiku.*“ Poslední věta poukazuje na to, že Topolánkova vláda v demisi je do června jedinou jistotou, kterou mají. Zdůrazňuje tak důležitost vlády, která padla na úkor role, kterou by mohla hrát opozice.

V podobném duchu se pak nese i sedmý odstavec:

7. *„Jsme připraveni po skončení českého předsednictví podpořit takovou vládu odborníků, který by dovedla zemi k předčasným volbám na podzim či na jaře příštího roku,“ konstatoval Paroubek.*

V kontextu s minulými odstavci touto přímou řečí autor článku dále jen dekonstruuje činnost opozice. Zatímco v minulém odstavci dle Jiřího Paroubka nebyla vláda schopna řešit dopady krize, není toho schopna ani opozice. Je potřeba předat vládu *odborníkům* (ne vytvořit úřednickou vládu), ale až co možná nejpozději. Do té doby vláda v demisi nemůže účinně krizi řešit a všechny další vzniklé problémy se jí při předčasných volbách dají vytknout. Úkolem odborníků pak bude jen co nejrychleji předat moc neodborníkům.

V následujícím odstavci se pak Mladá fronta DNES vrací do minulosti k tomu, jak přeběhlíci umožnili vznik Topolánkovy vlády a jak se opozice opakovaně pokoušela vládu svrhnout. Jejich opakované pokusy svrhnout vládu jsou zde autorem článku uváděny v protikladu se slovem „důvěra“, kterou vláda dostala i právě díky opozici.

8. *Včera to byl pátý pokus opozice svrhnout vládu, která na začátku roku 2007 dostala důvěru jen díky pomoci dvou přeběhlíků z ČSSD – Miloše Melčáka a Michala Pohanky.*

Označení přeběhlík navíc postrádá takové negativní konotace jako slova, která autor používá v rámci současných nestálých politiků. Také je zde důležité slovo *svrhnout*, které obsahuje negativní hodnotící význam. Není napsáno, že se podařilo vyslovit nedůvěru nebo odvolat vládu, ale svrhnout, jako by šlo o nějaký puč.

V dalším odstavci, jak bylo zmíněno výše, jde o vykreslení našeho zástupce, Mirka Topolánka, jako racionálního vstřícného politika, čímž dochází ke *zjemnění našeho neúspěchu*. A v pozitivním vykreslování pokračuje i další odstavec. Právě s jeho osobou je poprvé zmíněno slovo „ústava“ - *Očekávám, že prezident nenaruší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nového kabinetu*. Topolánek je tedy ten, který se snaží držet ústavních zvyklostí, je to ten, kdo zastupuje nejsilnější stranu –

nejvíce nás občanů. Navíc podává demisi, jak mu ústava určuje – drží se tedy zákonů. V opozici k tomu se tedy Paroubkův návrh stává protiústavním, když chce úřednickou vládu. Až teprve v jedenáctém odstavci se objevilo vyjádření Pražského hradu: „*Hlava státu podle něj bude postupovat podle ústavy.*“ Přímo navazuje na Topolánkovo ústavní postavení. Hlava státu bude také jednat ústavně, a proto je na naší straně. Prezident podporuje ústavu, tedy i Topolánkovu vládu. Zde je i zmínka o předčasných volbách „*Když se nepodaří ODS sestavit novou většinovou vládu, přeje si Topolánek ještě letos v létě či na podzim nové volby.*“ Tedy téměř na konci článků, zatímco Právo tyto informace vkládá do důležitějších prvních odstavců. I když Topolánek sám má jako alternativu, když se mu nepodaří sestavit většinovou vládu, předčasné volby, s jeho jménem se dočasná „poloúřednická“ vláda do souvislosti nedává.

Background článku se pak zaměřuje na dvě věci. Na vyjádření Evropské unie k pádu vlády, čímž podporuje tezi, že se opravdu nestala běžná událost, když se k ní vyjadřuje i EU. Poslední odstavec pak navazuje na odsuzování odpadlíků:

14. Místopředseda ODS Petr Gandalovič jednání čtyř odpadlíků, kteří potopili vládu, odsoudil. „Považuji to za naprosto nezodpovědné v této chvíli, kdy je ekonomická krize a Česko předsedá Evropské unii,“ řekl. I on je přitom jedním z mužů, o kterých se v politických kuloárech hovoří, že by mohl být po odchodu Topolánkovy vlády pověřen sestavením vlády.

Dochází tady k opakování z prvních odstavců – potopení vlády. Mladá fronta DNES zde začíná používat pro tyto poslance termín odpadlíci, kteří se zachovali ostudně. Navíc v této těžké době ekonomické krize a během prestižního předsednictví, čímž je definován termín odpadlík jako negativní pojem.

Ke všemu tato slova přicházejí z úst dalšího významného muže, který může být pověřen sestavením vlády. Během celého článku se vlastně mluví jen o ostudném chování odpadlíků a

o tom, kdy a jak se moc dostane zpátky do rukou povolaných, ke kterým *my* máme blízko. O pověření Paroubka sestavením vlády během celého článku nepadne jediná zmínka.

Zatímco se Mladá fronta DNES zmiňuje hlavně o těch, kteří vládu nepodpořili, Právo ve svém prvním podtitulku zmiňuje právě ty, kteří váhali, ale nakonec vládu podpořili: **Raninec a Hovorka nakonec vládu podpořili**. Obdobně jako Mladá fronta DNES vyjmenovávala ty, kteří od *nás* k *nim*, Právo vyjmenovává ty, kteří se k *nám* nepřipojili. Následný odstavec to pak rozvádí. Rebelem se zde stává i politik, který vládu nakonec podpořil - *Vládu nakonec podpořil třetí rebel ODS Juraj Raninec* - ale nečekalo se to u něj, neboť je očividné, že měl rebelantské myšlení. Navíc další rebel uvnitř ODS jen zdůrazňuje „jejich“ nesourodost. Dále chování lidovce Hovorky pak působí přinejmenším jako těsné. Do poslední chvíle si nebyl jistý, na čí stranu se postaví a prohra vlády tak mohla být mnohem markantnější. Další odstavec pak zmiňuje ostatní nezařazené politiky a to, jak hlasovali:

6. *Včerejšího jednání se neúčastnil přeběhlík Evžen Snitilý. Další bývalý soc. dem. Petr Wolf hlasoval s koalicí.*

Přeběhlík, který před časem hlasoval pro vládu, se tentokrát k hlasování nedostavil. Jde o poukázání na jeden z charakterových rysů přeběhlíků – jejich nestálost. A z takových lidí byla vláda stavěna a nyní se jí to vrací. Implicitně je tak poukázáno na negativní vlastnost právě padlé vlády.

Druhý zmiňovaný už není označen jako přeběhlík, ale jako ten, kdo *nás* zradil. *Náš* bývalý člen je na *jejich* straně.

Článek pokračuje dalším výčtem poslanců, kteří nehlasovali: „*Chyběli dva nemocní poslanci – lidovec Tomáš Kvapil a občanský demokrat Vladimír Hink. Ani jejich přítomnost by na výsledku hlasování nic nezměnila.*“ Odstavec zdůrazňuje *jejich* slabosti, což jsou slova, která se čtenáři při čtení „nemocí“ vybaví. Význam se může snadno přenést na celou vládu, která

trpěla nemocí a už prostě nemohla fungovat dále. Navíc, jejich přítomnost by nic nezměnila – naše většina měla převahu a nic to nemohlo změnit – zdůraznění našeho úspěchu.

Následující odstavec se pak vrací k tomu, že nyní je další krok na prezidentovi. Včerejší hlasování znamená, že jsou potřeba další kroky. Stal se tedy pokrok. Od prezidenta se očekává, že nevybočí z dosavadních zvyklostí (autor článku na rozdíl od Mladé fronty DNES vynechává slovo ústavní zvyklosti) a pověří tedy znovu Topolánka. Potřetí za dva roky. Přes jistý nádech sarkasmu taková formulace vnucuje nutkání, že tyto zvyklosti jsou marností. Autor ovšem v této části vynechává, kolik bylo potřeba pokusů k sesazení vlády. Poslední odstavec v tomto pododstavci pak cituje Topolánka: *„Děkuji všem, kteří hlasovali pro vládu. Chci ubezpečit, že беру toto hlasování na vědomí a budu se řídit podle ústavy,“ omezil se na strohé konstatování premiér.* Zdůraznění jejich prohry. Nasazení přímé řeči zde v kontextu předešlých odstavců působí jako rezignační text. On přijímá výsledky našeho hlasování. Strohé konstatování navíc odkazuje na prožívání vnitřní emoční prohry. Dochází tak implicitně ke *zdůraznění našeho úspěchu* – uznává naši výhru.

Druhý podtitulek – **Rebelové napínali do poslední chvíle** – dodává pádu vlády na dramatičnosti. Navíc zásluhu (či případné provinění) klade na bedra rebelům, o kterých bylo psáno výše. Následný odstavec rozvíjí dramatičnost z podtitulku. Rebelové jsou označeni jako koaliční. *„Koaliční rebelové totiž napínali obě strany jako na skřipec.“* Ale není upřesněno, jestli jsou členy protitopolánkovské koalice, nebo vládní. Sousloví koaliční rebelové má navíc v sobě rozpor, který zeslabuje jednotu vládní koalice (jde-li o ni). Další odstavec pak jen zmiňuje, kteří poslanci byli rozhodnutí a kteří váhali.

Důležitější je však, o čem Právo píše dál:

13. Stejně jako při předcházejících pokusech o svržení vlády i včerejší scénář byl obdobný: opozice nenechala na vládě nit suchou, premiér svůj kabinet chválil a opakoval, že byl nejlepším řešením povolební situace.

Tyto řádky se věnují samotnému průběhu. Jelikož byl scénář obdobný, lze předpokládat, že vláda za celou dobu nebyla schopná se z předchozích pokusů poučit – racionalizace *našeho* jednání. *Jejich* reakce následně nevysvětluje *námi* vyřčenou kritiku. Jen se omlouvají. Navíc není zmíněno, že jde již o pátý pokus, dochází tak k *zjemnění našich negativních akcí*.

Poslední dva odstavce pak rozvíjejí obraz Mirka Topolánka jako emotivního politika a ke zveřejnění pro *nás nepříznivých informací*.

15. *„Velice mě mrzí, že Jiří Paroubek nebyl schopen držet se precedentu svého předchůdce a státníka Miloše Zemana. Podpora, kterou dal v roce 1996 menšinové vládě Václava Klause, přece nijak nesnížila jeho opoziční zápal,“ prohlásil premiér.*

Avšak ty jsou ztracené mezi netitulkovým nadpisem Topolánek je mnohem osobnějším a bouřlivým obviňujícím podtitulkem *euroostudná vláda* je o kousek níž.

16. *Paroubka obvinil, že se nesmířil s volební porážkou a celé volební období zasvětil touze po revanši. „Jiří Paroubek je i dnes jedinou překážkou, která brání nalezení rozumné shody a spolupráci v rámci předsednictví EU a zejména při řešení dopadů krize,“ řekl Topolánek.*

Následné pokračování, které se ještě vztahuje právě k osobnějším chování Jiřího Paroubka, o němž se však Právo nezmiňuje. Celá premiérova řeč je schovaná a překrytá *naším* opozičním názorem (umístěným do důležitějšího podtitulku), že je vláda euroostudná.

Paroubek: vláda je euroostudná. Výrazný podtitulek, který zakrývá předchozí odstavec (dle hierarchizace novin „nedůležitý“ background) s vyjádřením premiéra. Tím jasně ukazuje, čí názor je pro nás relevantní, důležitý. Spíš podtrhneme to, že Paroubek si myslí o vládě, že je euroostudná, než že dle premiéra je chování opozice akt pomsty.

Poslední oddíl článku věnuje vyjádření „našeho“ představitele, který vlastně v celém článku má mnohem více prostoru než „jejich“ premiér.

18. *Paroubek kontroval slovy, že vládu je možno nazvat i nedemokratickou, „neboť zejména její hlavní proud neváhá v zájmu získání a udržení moci využít proti svým politickým oponentům i kontaktů v policejních složkách a dalších silových centrech“.*

V tomto odstavci je zmíněno prakticky všechno, co si člověk představí pod „špatnou vládou“. Nedemokratická vláda, která proti oponentům využívá tzv. silová ministerstva, je strach budící představa. Přestože vyjádření postrádá konkrétní důkaz, my to přijímáme od (novináře) jako zaručený fakt. Dochází zde vlastně k vytvoření obrazu nepřítele – *zdůraznění jejich špatných vlastností*, jejichž nositelem byla vláda a musela být tedy svržena.

19. *Vyjmenoval důvody, proč by měla vláda odejít. Podle něj je euroostudná, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna čelit krizi.*

Závěrečné slovo opět patřící tvůrci protivládní koalice opakuje jak titulek (vláda je euroostudná), tak předchozí odstavec, který v podstatě označoval vládu za korupční a nedemokratickou (kupčení s mandáty). Tedy že vláda fungovala díky podpoře opozičních přeběhlíků. To, že zde není zmínka o tom, že vláda byla položena zase jen díky, tentokrát vládním přeběhlíkům, vykresluje jednostranný náhled na situaci. Jde o opětovné *zdůraznění jejich špatných vlastností*.

Tabulka sledovaných kategorií č.2

Mladá fronta DNES		Právo	
Titulek	Relevantní informace pro nás <i>„Pád vlády“</i>	Titulek	Relativní informace pro nás <i>„Vláda padla, na řadě je klaus“</i>
Perex	Zdůraznění jejich negativních akcí <i>Vládu pohřbili koaliční poslanci</i>	Perex	–
1.	–	1.	Zdůraznění našeho úspěchu <i>„Po více než dvou letech dosáhla opozice na pátý pokus svého...“</i>
2.	Zmírnění jejich akcí <i>Vláda padla</i>	2.	–
3.	Zmírnění jejich úspěchů <i>Poslanci, kteří zradili koalici, nemají prostor k vyjádření</i>	3.	–
4.	–	4.	–
5.	Zdůraznění jejich negativních akcí <i>Svržení vlády během předsednictví</i>	5.	–
6.	–	6.	Zdůraznění jejich negativ. vlastností <i>„Ani jejich přítomnost by na výsledku hlasování nic nezměnila“</i>
7.	Zdůraznění jejich negativních vlastností <i>Neschopnost opozice</i>	7.	Relativní informace pro nás Rozhodující jsou další kroky prezidenta Klause.
8.	–	8.	Zdůraznění našich úspěchů Topolánek uznává výhru opozice
9.	Zmírnění našich neúspěchů <i>Konstrukce Topolánka jako racionálního politika</i>	9.	-
10.	–	10.	–
11.	–	11.	-

12.	Zmírnění jejich úspěchů <i>„Opozice získala minimum nutných hlasů“</i>	12.	Zdůraznění jejich negativ.vlastností Zdůraznění Topolánkova osobnějšiho přístupu k diskusi
13.	–	13.	Zmírnění našich negativních akcí <i>„opozice nenechala na vládě nit suchou“</i> <i>„Premiér se opakoval“</i>
14	Zdůraznění jejich negativních akcí <i>„Považuji to za naprosto nezodpovědné v této chvíli, kdy je ekonomická krize a Česko předsedá Evropská unii“</i>	14.	Zdůraznění jejich negativ. vlastností Zdůraznění Topolánkova osobnějšiho přístupu k diskusi -
		15.	Zmírnění našich negativ. vlastností Skrytí Topolánkových výtek mezi jeho osobnějši postoj a Paroubkovu kritiku v následujícím podtitulku
		16.	Zmírnění našich negativ. vlastností Skrytí Topolánkových výtek mezi jeho osobnějši postoj a Paroubkovu kritiku v následujícím podtitulku
		17.	Zdůraznění jejich negativ. vlastností <i>„Vláda je euroostudná“ (v podtitulku)</i>
		18.	Zdůraznění jejich negativ. vlastností <i>„...vládu je možno nazvat i nedemokratickou, „neboť zejména její hlavní proud neváhá v zájmu získání a udržení moci využít proti svým politickým oponentům i kontaktů v policejních složkách a dalších silových centrech“</i>
		19.	Zdůraznění jejich negativ. vlastností <i>„(vláda) je euroostudná, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna čelit krizi.“</i>

Souhrn

Ve druhém dni časovost poněkud ustoupila do ústraní, což je pochopitelné vzhledem k tomu, že oba deníky musely informovat o pádu vlády, k němuž došlo předchozí den. Přesto se i zde projevila, a to převážně v titulku Práva a v odstavcích, které zmiňují postoj prezidenta Klause nebo předčasné volby. Mladá fronta DNES tyto aspekty sice zmiňuje taky, ale v mnohem menší míře a v pozdějších fázích článku. Tím je vyjádřeno, v čem obě redakce vidí větší důležitost, prioritu.

Další výrazná rozdílnost je v pohledu na činy poslanců. Zatímco Mladá fronta DNES v nich vidí největšího viníka pádu vlády – *vládu potopili... pohřbili... apod.*, podle Práva tito poslanci k pádu vlády pouze *přispěli*. To je způsobeno tím, že hlasování vyvolala opozice, jejíž činnost Právo momentálně podporovalo. A na druhou stranu se Mladá fronta DNES snažila zmírnit význam úspěchu opozice tím, že největší zásluhu na pádu přisoudila *odpadlíkům*.

Důležitým výrazovým prostředkem se stala konstrukce mediálního obsahu dvou hlavních představitelů vlády a opozice – Mirka Topolánka a Jiřího Paroubka. Rozhodujícími rysy, které se oba deníky snažily o jednotlivých politicích vytvořit, byly jistá emotivnost a racionalita jejich chování během diskuse před a po hlasování. Ale zase opačným způsobem. Mladá fronta DNES emocionalitu přisoudila Paroubkovi, který je hnán vztekem či pomstou, a Topolánek je reprezentován jako racionální politik hledající kompromis. Právo pak přímo explicitně napsalo že, *včerejší debata byla ze strany Topolánka mnohem osobnější*, a přitom dalo mnohem větší prostor pro argumentaci Jiřího Paroubka, proč že si vláda zasloužila padnout.

Co se týče použitých van Dijkových kategorií, nejvýrazněji se v tento den projevilo **zdůraznění jejich negativních vlastností/akcí** u Práva, které se tím pravděpodobně snažilo ospravedlnit svržení vlády opozicí. Na druhou stranu Mladá fronta DNES spíše využívala

zjemňování jejich úspěchů, čímž pád vlády na jejích stránkách nevyzněl tolik ve prospěch opozice.

Fotografie

Když 24. března 2009 padla vláda, novinové deníky o tom mohly podat plnohodnotné informace až následující den. Byl to taky jediný den, kdy se oba zkoumané deníky (Mladá fronta DNES a Právo), shodly na titulní fotografii stejného charakteru, tj. snímku k tématu pádu vlády.

Ačkoli obě otištěné fotografie (viz přílohy) mohly vzniknout jen pár vteřin po sobě, obsahový význam, který přinášejí, je do značné míry velmi rozdílný.

Oba deníky se shodly v tom, že na titulní straně zobrazily Mirka Topolánka, bývalého premiéra, který ve své osobě zastupoval celou vládu, jež právě padla. Tím ovšem veškeré společné rysy končí.

Fotografie Práva je rozměrově menší, ale tomu by neměl být přisuzován žádný větší význam, neboť Právo samotné užívá pro své noviny menší formát než konkurenční Mladá fronta DNES.

Základní rozdíl je tedy v zachyceném výrazu Mirka Topolánka.

Z Topolánkova zachyceného výrazu v Mladé frontě DNES je velmi patrné překvapení a zklamání. Zachycení náramkových hodinek v sobě obsahuje implikovaný význam, že vládě vypršel čas. Popisek přiložený u fotografie jasně a věcně odkazuje k zachycené situaci: „*Premiér Mirek Topolánek po porážce své vlády.*“

Deník Právo vybral na titulní stranu fotografii⁶⁸, která premiéra zachycuje z profilu. Hlavu má skloněnou, jeho pohled nemíří na nás, ale pryč z obrazu doprava (pravděpodobně

⁶⁸ Viz příloha.

k poslancům, kteří právě jeho vládě vyslovili nedůvěru) a rukou si zakrývá ústa. Z poodhrnutého rukávu mu vyčnívá ciferník hodinek.

Tato fotografie je umístěna přímo ve středu hlavní strany, pod titulkem a perexem hlavní zprávy VLÁDA PADLA, NA ŘADĚ JE KLAUS, ke které je fotografie figurována, takže logicky přitahuje čtenářův pohled. Fotografie, jak jsem zmínil v předchozím odstavci, hlavně zobrazuje detail Topolánkovy tváře. Tím je čtenáři umožněno vcítit se do příběhu pádu vlády. Text pod fotografií, který pouze časově rámcuje moment, kdy byl obraz zachycen („Premiér Mirek Topolánek po porážce své vlády“), je vedle výrazného titulku snadno přehlédnutelný. Pro čtenáře tak snadno může dojít k přesvědčení, že samotný Topolánek nejenže je předsedou vlády, ale hlavně že on sám je zosobněním vlády. Proto by se pád vlády rovnal pádu Topolánka a veškeré emoce, které se na fotografii vyskytují, mohou být emocemi vlády a mohou tak dovršit její pád.

Tato fotografie však na titulní straně Práva, na rozdíl od titulní strany Mladé fronty DNES, není jediná. Poměrově menší na spodní straně přesně pod fotografií Topolánka je umístěná fotografie opozičního politika Bohuslava Sobotky, která je ve všech ohledech v opozici ve srovnání s fotografií Topolánka. Ta je sice umístěna pod posledním článkem na titulní straně, ale její umístění a kompozice k první fotografii jasně odkazují.

Na fotografii se Bohuslav Sobotka dívá vlevo a na jeho tváři je vidět radost spojená až s výsměchem (opozitní postavení tváře smějícího se Sobotky vůči Topolánkovi). Jeho výraz každopádně tvoří silný kontrast vůči Topolánkovi a tím silně posiluje fakt, že vláda padla – Topolánek, jako hlavní představitel vlády s tváří v dlaní je poražen a Sobotka jako představitel strany, která hlasování o nedůvěře vládě vyvolala, se radostně usmívá.

Jak bylo řečeno, fotografie na titulní straně Mladé fronty DNES je pouze jedna. Ale na rozdíl od deníku Právo je tato fotografie neúměrně větší oproti okolnímu textu, než tomu bylo u druhého deníku. Mladá fronta DNES avšak přinesla podobnou fotografii. Na ní je opět

premiér Mirek Topolánek, který se dívá spíše ke čtenáři, než ven z obrazu. Jeho výraz je oproti fotografii Práva mnohem klidnější a smířlivější. Postavení ruky navíc úplně skrylo ciferník hodinek, čímž je jejich symbolika skryta.

I funkce popisku fotografie je zde oproti té u Práva jiný než čistě popisný. „**DOSTANE DALŠÍ ŠANCI OD KLAUSE?** *Páté hlasování o nedůvěře už vláda Mirka Topolánka včera vpodvečer nepřezila. Premiér doufá, že jej prezident Václav Klaus opět pověří sestavením dalšího kabinetu.*“ Tento popisek přidává fotografii další významy, které na fotografii nejsou zobrazeny a vycházejí ze samotného textu titulní zprávy. Tím pádem celý obraz Topolánka získává jiné konotace, už to není poražený premiér (potažmo celá vláda), kde by fotografie zaznamenávala jeho emoce krátce po vyslovení nedůvěry, ale přemýšlivý Topolánek, který plánuje další kroky. Tím pádem se pád vlády nejeví jako prohra, ale jen jako jakýsi mezikrok v dalším konání.

6.3 Den třetí - 25. 3. 2009

V poslední sledovaný den se v titulních zprávách opět projevila časovost. Mladá fronta DNES se vrací k pádu vlády veřejným průzkumem, ve kterém zkoumá názory lidí na pád vlády. Nadcházející události, jak by měla vypadat příští vláda či premiér, jsou upozaděny až na konec článku. A Právo postupuje přesně opačně. O samotném se pádu se již vůbec nezmiňuje ani jedním slovem a víc se soustředí na šance Mirka Topolánka na pověření sestavením vlády.

Ve výsledné podobě se však oba deníky soustředí na totéž: **Přinášení negativních informací pro ně.**

Titulky

Titulky následují výše zmíněnou časovost. Mladá fronta DNES použila titulek **Špatný čas pro pád vlády**. Tím jednak naznačuje, jaký je závěr z jejího průzkumu, a hlavně jde o *zdůraznění jejich negativních akcí*. Právo se i nadále zaměřuje na budoucnost titulkem **Topolánek u Klause nejspíš narazí**. Ten naznačuje, že Topolánkovi nebude umožněno sestavit vládu, jde o *zdůraznění negativních informací pro ně*. V té době měla ČSSD šanci na sestavení vlády ještě menší než ODS, to ale není relevantní informace pro nás.

Text zpráv

Text Práva pokračuje ve stejném duchu. Perex přináší další *nepříznivé informace pro ně* tím, že zpochybňuje jejich další šanci na sestavení vlády - *Jeho nominace na nového premiéra se zdá nepravděpodobná*. A ve stejném duchu pokračují i další dva odstavce:

1. *Premiéra Mirka Topolánka dnes odpoledne na Hradě zřejmě čeká po porážce jeho vlády ve Sněmovně další šok.*

Odstavec, který čtenáři předkládá *jejich* další porážku, i když k ní má teprve dojít. K obhájení této informace slouží až následující odstavce, které se opírají o nejasná slova tajemníka prezidenta a anonymních zdrojů. Slovo šok⁶⁹ navíc obsahuje silně afektovaný význam. Rozmluvu s prezidentem staví na stejnou úroveň jako hlasování o důvěře vlády.

Ve druhém a třetím odstavci se Právo začalo odvolávat na prezidenta a na jeho okolí.

2. *Podle informací Práva z okolí prezidenta Václava Klause, které nepřímo potvrdil v České televizi jeho tajemník Ladislav Jakl, nemá prezident v úmyslu pověřit ho znovu sestavením vlády. Přitom vedení ODS právě to považuje za jediné možné další řešení.*

Přestože se pracuje s nepřímými výroky, autor je prezentuje jako něco uceleného, pro nás dobrého. Pravice prohrála na celé čáře a na sestavení vlády se nebude podílet, přestože je to její jediný plán. Je tím zdůrazněna *jejich* omezenost.

3. *A nemusí to být pro Topolánka jediná nepříjemná zpráva. Podle náznaků Jakla by se mohl dozvědět, že další život jeho vlády může být jepičí. Jakl si totiž neumí představit, že by dosavadní vláda měla zůstat u moci v řádu měsíců.*

Odkaz na jepičí život čtenáře jen utvrzuje v tvrzení, že Topolánkova vláda je u konce. Autor pokračuje ve sdělování *negativních informací* o něm. Přitom je ale zdrojem pouhý náznak z vykořeněné věty prezidentova tajemníka – jde tedy spíše o dohad z neověřených informací ve zpravodajském článku.

V dalším odstavci dochází ke *zmírňování jejich úspěchů* tím, že je zpochybňován význam českého předsednictví, na které odkazovala Mladá fronta DNES při kritizování vyslovování nedůvěry vládě. *České předsednictví Jakl označil jen za technicko-administrativní pořadatelskou roli.* Zeslabením tohoto argumentu dochází k větší legitimizaci našeho činu. Zvláště, když to vyslovuje prezident republiky – přestože to řekl pouze jeho tajemník bez odkazu na autora.

⁶⁹ Šok – Z anglického shock - původně z francouzského choc – úder, srážka – Rejzek, Jiří: Český etymologický slovník.

I dál je opět Topolánkova snaha o sestavení vlády shazována využitím slov tajemníka Jakla: *Není automatické a nemělo by být automatické, protože stejný model vede ke stejnému výsledku. Nepochybně pan prezident nebude riskovat, aby byla sestavena vláda na stejném půdoryse se stejnými, už v základech zakomponovanými chybami, které potom by vedly k jejímu konci.*

6. *Jakl tím naznačil, že Klaus se chce vyhnout vládě ustavené za pomoci přeběhlíků a že by ve vládě nestrpěl zelené, z nichž zejména Martin Bursík je mu trnem v oku. Dále by těžko akceptoval za ministry členy za ODS, jejichž čísla si teatrálně vymazal z mobilu před prosincovým kongresem ODS.*

Zde jsou zdůrazněny jejich negativní vlastnosti, dokonce z úst prezidenta republika (tlumočeno Jaklem), který ovšem něco takového pouze naznačil.

Poslední odstavec má čistě informativní charakter. Z té výpovědi nelze rozeznat, zdali se jedná o umístění relevantních informací pro ně na konec článku, nebo o uveřejnění relevantních informací pro nás. Jelikož však jde o poslední řádek celého článku, je jeho význam spíše nepodstatný.

Mladá fronta DNES šla tedy cestou veřejného průzkumu. Perexem rozvíjí titulěk. Dá se říct, že zde dochází k manipulaci se čtenářem, neboť spojuje dvě odlišné záležitosti: existenci vlády jako takové a předsednictví v EU: *70 procent lidí si myslí, že vláda neměla skončit, když předsedáme EU.* Tím, že jsou tyto dvě skutečnosti spojeny k sobě, nabývá čtenář přesvědčení, že české předsednictví je vázáno na jednu konkrétní Topolánkovu vládu a že jejím pádem padla i druhá pozice, na ni vázaná. Dochází tak ke *zdůraznění jejich negativních akcí.*

V prvním odstavci jsou pak rozvíjeny konkrétní výsledky průzkumu. Důležitá je hned první věta: *Pád vlády v době českého předsednictví v Evropské unii byla chyba.* Až po ní je

zmíněno, že to vyplývá z průzkumu, ale i to je napsáno jako: *Myslí si to téměř sedm Čechů z deseti*. Tím je naznačeno, že tato myšlenka se prolíná napříč společností.

Ve čtvrté odstavci Mladá fronta DNES nahlíží na argument Jiřího Paroubka, prezentovaný Právem den předtím:

4. *Víc než polovina respondentů odpověděla, že pád vlády ztíží boj s ekonomickou krizí.*

Paroubek v Právu řekl, že vláda nedostatečně bojuje s ekonomickou krizí. Tímto implicitním soudem v Mladé frontě DNES je *jim* však předkládáno, že víc než půlka lidí si myslí, že to právě *oni* ztížili tuto situaci ještě víc.

5. *Pro opoziční ČSSD, která úterní hlasování o nedůvěře vládě vyvolala, nejsou příliš povzbudivé ani odpovědi na otázku, kdo by měl být jmenován příštím premiérem. Opozičního lídra Jiřího Paroubka si vybral jen jeden respondent z deseti. Tedy zhruba stejně lidí, kolik by podpořilo někoho z Topolánkových spolustraníků z ODS. Pro samotného Topolánka, který by sestavoval v tomto volebním období už třetí vládu, se vyslovilo 17 procent lidí.*

Na začátku odstavce se zdůrazňují nepříznivé (negativní) informace pro *ně*. Nejenže jejich čin nemá zvlášť velkou podporu lidí, ale jejich předseda je pro občany jako premiér prakticky nepřijatelný. Reference o Topolánkovi jsou podávány níže, protože pro nás nejsou příliš příznivé (pozitivní). Avšak i tady dochází ke zmírnění situace, neboť hlasování respondentů se přepočítává na procenta (17 %), což vedle jednoho člověka z deseti, který by hlasoval pro Paroubka, vypadá mnohem lépe, než kdyby se uvedlo „necelí dva respondenti pro Topolánka“.

Předposlední odstavec zohledňuje již nepříliš podstatné informace od respondentů, kteří by se nevešli do pomyslné kategorie *my/oni*. V kontextu politického dění je zde možná interpretace pro uvádění informace, že si lidé příliš nepřejí úřednickou vládu. Ta by měla stát vést k předčasným volbám, což byl návrh opozice.

Poslední odstavec se věnuje nepřímému předpokladu spolupráce ČSSD s komunisty (v té době by jinak vládu neutvořili). Ale vzhledem ke svému umístění na konec článku je tento význam vcelku nepodstatný.

Tabulka sledovaných kategorií č.3

Mladá fronta DNES

Právo

Titulek	Zdůraznění jejich negativ. akcí „Špatný čas pro pád vlády“	Titulek	Uvedení negativních informací pro ně „Topolánek u Klause nejspíš narazí“
Perex	Zdůraznění jejich negativ. akcí „70 procent lidí si myslí, že vláda neměla skončit, když předsedáme EU“.	Perex	Uvedení negativních informací pro ně „Jeho (Topolánkova) nominace na nového premiéra se zdá nepravděpodobná“
1.	Zdůraznění jejich negativ. akcí „Pád vlády v době českého předsednictví v Evropské unii byla chyba“	1.	Uvedení negativních informací pro ně „...Topolánka dnes odpoledne na Hradě zřejmě čeká po porážce jeho vlády ve Sněmovně další šok.“
2.	–	2.	Uvedení negativních informací pro ně Prezident nemá v úmyslu pověřit Topolánka znovu sestavením vlády.
3.	–	3.	Uvedení negativních informací pro ně „Život jeho vlády může být jepičí“
4.	Zdůraznění jejich negativ. akcí Víc než polovina respondentů odpověděla, že pád vlády ztíží boj s ekonomickou krizí.	4.	Zmírnění jejich úspěchů České předsednictví Jakl označil jen za technicko-administrativní pořadatelskou roli
5.	Uvedení negativních informací pro ně Opozičního lídra Jiřího Paroubka si vybral jen jeden respondent z deseti..	5.	zveřejnění negativních informací pro ně „Není automatické a nemělo by být automatické, protože stejný model vede ke stejnému výsledku. Nepochybně pan prezident nebude riskovat, aby byla sestavena vláda na

			<i>stejném půdoryse se stejnými, už v základech zakomponovanými chybami, které potom by vedly k jejímu konci.“</i>
6.	–	6.	Uvedení negativních informací pro ně <i>„Jakl tím naznačil, že Klaus se chce vyhnout vládě ustavené za pomoci přeběhlíků a že by ve vládě nestrpěl zelené.“</i>
7.	–	7.	–

Souhrn

Poslední sledovaný den odhalil krom již sledovaných rysů (časovost) i to, že redakce reagují na informace uveřejněné v jiných médiích. V předešlý den Mladá fronta DNES na svých stránkách otiskla názor člena ODS Petra Gandaloviče: *„Považuji to za naprosto nezodpovědné v této chvíli, kdy je ekonomická krize a Česko předsedá v Evropské unii.“* O den později pak Právo část svého článku věnovalo bagatelizování zmíněného předsednictví: *„České předsednictví Jakl označil jen za technicko-administrativní pořadatelskou roli.“* A na druhou stranu, když Právo otisklo názor Jiřího Paroubka: *„Podle něj je euroostudná, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna čelit krizi.“* Ve svém třetím titulním článku má Mladá fronta DNES zase část svého průzkumu zaměřenou na krizi: *„Víc než polovina respondentů odpověděla, že pád vlády ztíží boj s ekonomickou krizí.“*

V tomto dni se také oba dva deníky obecně soustředily na **přinášení negativních zpráv pro ně**. Mladá fronta DNES tím, když napsala: *„70 procent si myslí, že vláda neměla skončit, když předsedáme EU.“* A Právo zase dopředu znevažovalo šance Mirka Topolánka na pověření sestavením vlády. Tento jev může být samozřejmě čistě náhodný. Mohlo jít o

materiál, který se nevešel do předchozích vydání. Přesto je tento jev natolik zajímavý, aby byl zmíněn.

Fotografie

Jelikož v tento den Právo nepřineslo fotografii ke svému titulnímu článku, nelze provést srovnání.

7. Závěr

Na začátku této práce existoval předpoklad, že média, která sama sebe označují za seriózní, svůj obsah kontrolují v mnohem větší míře než jen samotným výběrem zpráv – tzv. gatekeeping⁷⁰. Ale že zde probíhá i kontrola a úprava na úrovni samotného textu jednotlivých článků, jenž přináší nové významy do prezentované události. Ty pak mohou mezi jednotlivými médii získat naprosto opačný výklad.

Jako předmět této případové studie byly zvoleny titulní zprávy Mladé fronty DNES a Práva. Titulní strany si i dnes v době rozmachu internetových médií stále udržují jistou společenskou prestiž vzešlou z historické vývoje. Zvoleno bylo třídní období, kdy oba deníky informovaly a stejné události, jejíž společenský výklad nemusel být jednotný.

Cílem se tak stala identifikace a popsání struktur, které měly značný vliv na konstrukci odlišných mediálních obrazů o pádu vlády jednotlivých deníků. Teoretický průzkum naznačil, že jednou z možných příčin může být ekonomický přístup médií k divákům a inzerentům. Tedy že se oba sledované deníky profilují k závislosti na tom, jak jejich běžný čtenář očekává, že se bude o události informovat.

Samotná analýza je pak vytvořena na základě van Dijkovy metodiky analýzy editoriálů. Ta se nakonec ukázala jako adekvátní i k analýze některých zpravodajských titulních článků, protože ty v této studii prokázaly, že také mohou nést hodnotící znaky, které význam události upravují.

Analýza pak odhalila zákonitosti, které se ve sledovaných člancích objevovaly a které upozorňují na základní rozdíly mezi mediálními obrazy. Tou nejzřejmější se stala časovost, ze které se na událost nahlíželo. Mladá fronta DNES se svými články navracela stále do

⁷⁰ „Držitelé pozic v rámci mediálních organizací, kteří rozhodují o výběru témat a událostí, jež budou zpracovávány na mediální obsahy (rozhodují o tom, co projde „branou“ média, a co nebude do procesu mediace zařazeno)“ Reifová, Irena: Slovník mediální komunikace s. 70

minulosti a vynechávala odkazy na to, jaká bude situace po pádu vlády, jejíž problematiku neustále řešila. Na druhou stranu pak Právo již od začátku zajímalo, co by se v případě pádu vlády stalo a jak by se mohla situace dále vyvíjet. Druhým charakterizujícím rysem bylo označování a množství zásluh, které bylo poslancům, díky nimž vláda padla, přisuzováno. Pro Mladou frontu DNES to byli odpadlíci, kteří vládu pohřbili, potopili a přikládala se jim na tom největší vina. Podle Práva to však byli rebelové, kteří pádu vlády jen přispěli.

Emocionalita a racionalita byly dvě vlastnosti, na základě kterých se oba deníky snažily vytvořit obraz hlavních představitelů. Jenže Mladá fronta DNES se snažila vytvořit racionální portrét Mirka Topolánka a emocionální Jiřího Paroubka a Právo přesně naopak.

Poslední sledovaný den ale ukázal ještě jinou věc. Články se svým zaměřením soustředily na argumenty, které předchozí den použil ten druhý deník, a to ve snaze je vyvrátit. Avšak záměrnost či nahodilost tohoto jevu se v tak krátkém sledovaném období nedala prokázat.

Ve specifickém rámci této studie se tak podařilo prokázat základní předpoklad, že média mohou a konstruuji ve svých titulních člancích hodnotící výrazy, které posouvají význam vytvořeného mediálního obrazu.

Možností rozšíření výzkumné práce na toto téma je několik. Předně zjistit, jestli použité nástroje v člancích (časovost, emocionalita vs. racionalita apod.), které van Dijk nezmínil, mají stálou zákonitost i v jiných médiích a tématech, nebo jsou jen výsledkem této konkrétní události. Druhou možností by bylo zpracovat definici mediálního obrazu, která je do dnešní doby používána velmi volně.

Závěrem by se dalo říct, že během společenských témat, na která nemusí existovat jednoznačný výklad, se tištěná média mohou soustředit na to, aby každé z nich přineslo odlišný výklad události podle názorů a hodnot, které zastávají čtenáři jednoho či druhého média. Jestli to však platí obecně, nelze ze závěru této práce s jistotou říct.

8. Seznam článků

ADAMIČKOVÁ N., KÖNIGOVÁ M. Vláda padla, na řadě Klaus. *PRÁVO*, 25. března 2009, roč. 19, č. 71.

BEK, L. Topolánek: Padne-li vláda, pak volby v létě. *PRÁVO*, 24. března 2009, roč. 19, č. 70.

BEK, L. Topolánek u Klause nejspíš narazí. *PRÁVO*, 26. března 2009, roč. 19, č. 72.

DOLEJŠÍ, V. Má dnes padnout? Ano – Ne. *Mladá fronta DNES*, 24. března 2009, roč. 20, č.70.

DOLEJŠÍ, V. Pád vlády. *Mladá fronta DNES*, 25. března 2009, roč. 20, č.71

SUCHOMEL, P. Špatný čas pro pád vlády. *Mladá fronta DNES*, 26 března 2009, roč. 20, č.72.

9. Seznam literatury

- BARTHES, R. *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-73-X.
- BELL, A. The Discourse Structure of News Stories. In BELL, A. – GARRETT, P. (eds.). *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 1998. s. 64–104.
- DIJK, T. A. van. Opinions and Ideologies in the Press. In BELL, A. – GARRETT, P. (eds.). *Approaches to Media Discourse*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 1998. s. 21–63.
- ECO, U. *Šest procházek literárními lesy*. Praha: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-248-2.
- FAIRCLOUGH, N. *Media discourse*. London: Arnold, a member of the Hodder Headline group, 1995. ISBN 0-340-58889-6
- GANS, H. *Deciding what's news*. New York: Random House, 1979. ISBN-13: 978-0810122376
- GOLDBERG, B. *Jak novináři manipulují*. Praha: Ideál, 2005. ISBN 80-901017-8-X.
- HARTLEY, J. *Understanding News*. London: Methuen & Co. Ltd., 1982. ISBN 0-416-74540-7.
- KANIOK, P. *České předsednictví Rady EU*. Brno: IIPS, 2010. ISBN 978-80-210-5348-9
- REIFOVÁ, I. a kol. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.
- REJZEK, J. *Český etymologický slovník*. Český Těšín: Leda, 2004. ISBN 80-85927-85-3.
- RUSS-MOHL, S., BAKČIČOVÁ, H. *Žurnalistika*, Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0158-8.
- SHOEMAKER, J. P., REES, S. *Mediating the Message*. London: Longman Publisher, second edition, 1996. ISBN 0-8013-1251-5
- TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.
- TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumů médií*, Praha: Portal, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4

10. Nepublikované texty

DRÁPAL, M.: *Pravicové nebo levicové? Obsahová analýza editoriaální agendy vybraných českých deníků optikou teorie politického paralelismu*. Brno, 2011. 106 str. s příl. Diplomová práce (Magisterská), Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jaromír Volek Ph.D.

KUKLOVÁ, P.: *Mediální obraz a image Karla Swarzenberga*. Brno, 2010. 102 str. s příl. Diplomová práce (Magisterská), Masarykova univerzita v Brně. Fakulta sociálních studií. Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Anna Matušková, Ph.D.

11. Seznam tabulek

Tabulka 1 – Mladá fronta DNES/Právo – 24.3.2009.....	33-34
Tabulka 2 – Mladá fronta DNES/Právo – 25.3.2009.....	45-46
Tabulka 3 – Mladá fronta DNES/Právo – 26.3.2009.....	56-57

12. Seznam příloh

12.1. Přepis analyzovaných článků

Mladá fronta DNES

Zpráva 1a (DOLEJŠÍ, V. Mladá fronta DNES, úterý 24. března 2009, s. 1)⁷¹

Má dnes padnout? Ano – Ne

Poslanci dnes hlasují o osudu vlády. Kvíz MF DNES vám napoví, zdali je pro vás lepší její pád, nebo pokračování.

⁷¹ Tento článek je atypický svou konstrukcí ve formě kvízu. Přesto obsahuje potřebné sémantické významy jako jakákoli jiná zpráva v novinách. Důležité je zhodnotit rozmístění otázek, jejich formulování a jejich konečný obsah.

Praha – dnes odpoledne se pokusí šéf ČSSD Jiří Paroubek v Poslanecké sněmovně shodit vládu Mirka Topolánka. Zkouší to už popáté, tentokrát je nejbližší k úspěchu. Výsledek je však stále nejistý, rozhodnou poslanečtí rebelové a přeběhlíci.

Do té doby lze jen spekulovat. A zároveň si odpovědět, co by právě pro vás bylo lepší: pád vlády, nebo její pokračování?

MF DNES připravila kvíz s 11 otázkami, které zároveň vysvětlují, oč Paroubek s Topolánkem právě teď hraje.

1. Chcete, aby bohatší lidé odváděli vyšší procento daní ze svého platu? A)ano B)ne

Nynější Topolánkova vláda zavedla u příjmu fyzických osob takzvanou rovnou daň. Všichni lidé odvádějí 15 procent. Paroubek chce vrátit takzvané progresivní zdanění, konkrétně uvažuje o zavedení tří daňových sazeb – a to 10, 20 a 30 procent. Nejvyšší pásmo by se mohlo týkat lidí s měsíčním hrubým příjmem nad 40 tisíc korun. Tento způsob zdanění obhajuje levice jako nutnou solidaritu bohatých s chudými. Pravice ho naopak kritizuje jako diskriminační, protože nemotivuje lidi.

2. Má být vrchní státní zástupkyně Renata Vesecká, opozicí označovaná za hlavu „justiční mafie“, odvolána? A)ne B)ano

Jde o to, jestli je justice nezávislá, nebo slouží politikům. Odchod Vesecké žádají kromě opozice i vládní zelení a dokonce i její podřízení – Unie státních zástupců a soudců. Žalobci v čele s Veseckou ztratili důvěru veřejnosti hlavně kvůli případu Jiřího Čunka. Vesecká jeho případ odebrala původnímu žalobci a dala jinému, jenž stíhání zastavil. Její předchůdkyně a nynější stínová ministryně ČSSD Marie Benešová tohle spolčení označila za „justiční mafii“, jež ovlivňuje kauzy ve prospěch vlády.

3. Má se Jiří Paroubek opět stát premiérem? A)ano B)ne

Průzkumy ukazují, že předčasné volby by vyhrála sociální demokracie. A její šéf Jiří Paroubek by se tak vrátil do čela vlády. Což vyvolává emoce jako u málokterého politika.

Paroubek dělí společnost – má hodně příznivců (je třetí nejoblíbenější politik), stejně jako zarytých odpůrců. Kvůli žádnému jinému politikovi si lidé nelepí samolepky na auta jako veřejný vzkaz, že s ním nesouhlasí. Na to celou dobu sází ODS – na každou výhradu odpoví: To snad chcete, aby tady vládl Paroubek?!

Zpráva 2a (KOPECKÝ, J. Mladá Fronta DNES, středa 25. března 2009, s. 1)

Pád vlády

Vládu pohřbili bývalí koaliční poslanci Tlustý, Schwippel, Zubová a Jakubková. Je to poprvé, kdy kabinet končí vyslovením nedůvěry. ODS vyloučila Tlustého z poslaneckého klubu. Čeká se, co teď udělá prezident Klaus.

Praha – Pouhé dva roky a dva měsíce vydržela vláda Mirka Topolánka složená z ODS, lidovců a Zelených.

Včera padla.

Potopili ji dva poslanci zvolení za ODS a dvě poslankyně zvolené za zelené. Vlastimil Tlustý, Jan Schwippel, Olga Zubová a Věra Jakubková.

Je to vůbec poprvé v historii samostatné České republiky, kdy vláda končí vyslovením nedůvěry.

Jaká bude nová vláda, to má teď v rukou prezident Klaus.

Nejpravděpodobnější je, že až do konce českého předsednictví v Evropské unii – tedy do konce června – bude ještě zemi spravovat Topolánkův kabinet v demisi. Na tom se politici shodují, ale není jisté, co bude dál.

„Vláda dostala, co si zasloužila, nedokázala řešit dopady krize na Českou republiku,“ řekl předseda opozičních socialistů Jiří Paroubek, jehož strana hlasování o nedůvěře vládě vyvolala.

„Jsme připraveni po skončení českého předsednictví podpořit takovou vládu odborníků, která by dovedla zemi k předčasným volbám na podzim či na jaře příštího roku,“ konstatoval Paroubek.

Včera to byl pátý pokus opozice svrhnout vládu, která na začátku roku 2007 dostala důvěru jen díky pomoci dvou přeběhlíků z ČSSD – Miloše Melčáka a Michala Pohanky.

Tentokrát už Topolánek vyslovení nedůvěry nedokázal zabránit – nepomohlo ani to, že slíbil ukončení reforem zdravotnictví.

S jakoukoli novou vládou, která by byla nepolitická nebo poloúřednická, Mirek Topolánek nesouhlasí. „Očekávám, že prezident nenaruší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nového kabinetu,“ navrhl Topolánek. Demisi podá nejspíš až zítra, dnes letí na jednání do Štrasburku.

Podle mluvčího prezidenta Václava Klause je situace po vyslovení nedůvěry vlády „příliš čerstvá“. Hlava státu podle něj bude však postupovat podle ústavy. Když se nepodaří ODS sestavit novou většinovou vládu, přeje si Topolánek ještě letos v létě či na podzim nové volby.

Pro svržení Topolánkova kabinetu včera hlasovalo 101 poslanců, tedy přesně tolik, kolik jich opozice potřebovala. Poslanecký klub ODS už včera večer zareagoval a vyloučil ze svých řad poslance Vlastimila Tlustého, který má dlouhodobé neshody s Topolánkem, a vyslovil vládě nedůvěru.

K pádu české vlády včera vydala prohlášení i Evropská komise. Věří, že Česko nynější situaci zvládne a zajistí další fungování českého předsednictví EU.

Místopředseda ODS Petr Gandalovič jednání čtyř odpadlíků, kteří potopili vládu, odsoudil. „Považuji to za naprosto nezodpovědné v této chvíli, kdy je ekonomická krize a Česko předsedá Evropské unii,“ řekl. I on je přitom jedním z mužů, o kterých se v politických kuloárech hovoří, že by mohl být po odchodu Topolánkovy vlády pověřen sestavením vlády.

Zpráva 3a (SUCHOMEL, P. Mladá fronta DNES, čtvrtek 26. března 2009, s. 1)

Špatný čas pro pád vlády

Průzkum MF DNES: 70 procent lidí si myslí, že vláda neměla skončit, když předsedáme EU.

Praha – Pád vlády v době českého předsednictví v Evropské unii byla chyba. Myslí si to téměř sedm Čechů z deseti. O tom, že Topolánkův kabinet měl dostat nedůvěru právě teď, je přesvědčena jen čtvrtina lidí.

Ukázal to bleskový průzkum agentury Median exklusivně pro MF DNES.

Neznamená to, že by končící vláda měla tak drtivou podporu. Její pád obecně vadí necelé polovině Čechů. Jen se to rozhodně nemělo stát právě teď, vyplývá jednoznačně z průzkumu. „Očekávali jsme, že u pádu vlády budou odpovědi tak půl na půl. Takové je v Česku rozložení sil. Ale když jsme se začali ptát na souvislosti, tedy předsednictví či ekonomickou krizi, odpovědi se začaly lišit,“ říká Přemysl Čech z Agentury Median.

Víc než polovina respondentů odpověděla, že pád vlády ztíží boj s ekonomickou krizí.

Pro opoziční ČSSD, která úterní hlasování o nedůvěře vládě vyvolala, nejsou příliš povzbudivé ani odpovědi na otázku, kdo by měl být jmenován příštím premiérem. Opozičního lídra Jiřího Paroubka si vybral je jeden respondent z deseti. Tedy zhruba stejně lidí, kolik by podpořilo někoho z Topolánkových spolustraníků z ODS. Pro samotného Topolánka, který by sestavoval v tomto volebním období už třetí vládu, se vyslovilo 17 procent lidí.

Přestože Češi nepreferují úřednickou vládu, jako premiéra by rádi viděli někoho, kdo stojí mimo politiku. „Nestraník typu Jana Švejnara má podporu třetiny lidí. Naši operátoři si všimli větší odezvy u jména Švejnar než u slova nestraník. Ale myslím, že jedno podpořilo druhé, svědčí to o určité únavě z politiků,“ upřesnil Přemysl Čech.

MF DNES se lidí ptala i na možnost, že by k řešení současné situace přispěli komunisté. Aby příští vláda závisela na jejich hlasech, odmítá šest Čechů z deseti. Za přípustné to považuje jen 35 procent lidí.

Právo

Zpráva 1b – (BEK, L. PRÁVO, úterý 24. března 2009, s. 1)

Topolánek: padne-li vláda, pak volby v létě

Sám si nárokuje křeslo premiéra i v případném dalším kabinetu. O nedůvěře dnes od 14 hodin.

Pokud dnes Sněmovna vysloví nedůvěru vládě, nejlepším řešením budou předčasné volby už letos v létě. Včera to prohlásil premiér a šéf ODS Mirek Topolánek.

Zároveň si pro sebe nárokuje křeslo premiéra i v případné další vládě. Bylo by to v souladu s tradicí, kdy prezident vždy jmenuje ministerským předsedou šéfa strany, která vyhrála poslední volby.

„Bude-li vládě vyslovena nedůvěra, pak očekávám, že prezident nenaruší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nového kabinetu,“ řekl Topolánek.

Současně zdůraznil, že by ODS nedala důvěru vládě závislé na komunistech.

„V případě že vláda zítra nedostane důvěru a nebude možno sestavit nový většinový kabinet bez podpory komunistů, pak ODS jednoznačně podporuje nejrychlejší možnou cestu k předčasným volbám, a to ještě v létě letošního roku,“ uvedl předseda vlády na včerejší tiskové konferenci.

Z technických důvodů už není možné, aby se volby do Sněmovny spojily s těmi do Evropského parlamentu, které proběhnou 5. až 6. června.

V úvahu by pak připadaly červenec, srpen či září. Otázkou je, jak by se na volební účasti a výsledku podílela kampaň v době letních prázdnin.

Jde tedy spíše o teoretickou možnost.

O osudu kabinetu se začne rozhodovat dnes od 14 hodin. Rozpravu a hlasování přenáší ČT 2. Napětí se bude jistě krájet až do poslední chvíle. Ani včera nebylo jasné, zda má Topolánkova vláda šanci.

Zpráva 2b – (ADAMIČKOVÁ, N., KÖNIGOVÁ, M. PRÁVO, středa 25. března 2009, s. 1)

Vláda padla, na řadě Klaus

Pro nedůvěru hlasovali rebelové ODS Schwippel a Tlustý i Jakubková se Zubovou. Topolánek odstoupí možná už ve čtvrtek. ČSSD ochotna tolerovat vládu v demisi až do konce předsednictví.

Po více než dvou letech dosáhla opozice na pátý pokus svého: druhé Topolánkově vládě včera v 18.29 hodin Sněmovna vyslovila 101 hlasy nedůvěru. Na tahu je nyní prezident Václav Klaus.

K pádu vlády přispěli dva rebelové ODS Vlastimil Tlustý a Jan Schwippel a dvě bývalé zelené Olga Zubová a Věra Jakubková.

Protitopolánkovská koalice tak získala přesně 101 hlasů, které jsou k vyjádření nedůvěry nutné. Premiér Topolánek oznámil, že demisi podá ve čtvrtek, neboť dnes bude ve Štrasburku jako šéf českého předsednictví EU.

Raninec a Hovorka vládu podrželi

Vládu nakonec podpořil třetí rebel ODS Juraj Raninec a také lidovec Ludvík Hovorka, který do poslední chvíle kolegy napínal.

Včerejšího jednání se neúčastnil přeběhlík Evžen Snítily. Další bývalý soc. dem. Petr Wolf hlasoval s koalicí.

Chyběli dva nemocní poslanci – lidovec Tomáš Kvapil a občanský demokrat Vladimír Hink. Ani jejich přítomnost by na výsledku hlasování nic nezměnila. Na straně vlády by s nimi bylo 98 hlasů.

Včerejší hlasování znamená, že další kroky budou v režii prezidenta Václava Klause. Očekává se, že prezident nevybočí z dosavadních zvyklostí pověřit sestavením vlády šéfa vítězné strany, tedy znovu Topolánka. Už potřetí po volbách 2006.

„Děkuji všem, kteří hlasovali pro vládu. Chci ubezpečit, že беру toto hlasování na vědomí a budu se řídit podle ústavy,“ omezil se na strohé konstatování po hlasování premiér.

Rebelové napínali do poslední chvíle

Odpolední jednání bylo napjaté, protože do poslední chvíle nebylo jasné, jak hlasování dopadne. Koaliční rebelové totiž napínali obě strany jako na skřípec.

Ve svém vystoupení své rozhodnutí oznámili pouze Schwippel, Raninec a Jakubková. Tlustý mlčel, Zubová naznačovala a Hovorka tvrdil, že se stále rozhoduje.

Stejně jako při předcházejících pokusech o svržení vlády i včerejší scénář byl obdobný: opozice nenechala na vládě nit suchou, premiér svůj kabinet chválil a opakoval, že byl nejlepším řešením povolební situace.

Včerejší debata ale byla ze strany Topolánka mnohem osobnější.

„Velice mě mrzí, že Jiří Paroubek nebyl schopen držet se precedentu svého předchůdce a státníka Miloše Zemana. Podpora, kterou dal v roce 1996 menšinové vládě Václava Klause přece nijak nesnížila jeho opoziční zápal,“ prohlásil premiér.

Paroubka obvinil, že se nesmířil s volební porážkou a celé volební období zasvětil touze po revanši. „Jiří Paroubek je i dnes jedinou překážkou, která brání nalezení rozumné shody a spolupráci v rámci předsednictví EU a zejména při řešení dopadů krize,“ řekl Topolánek.

Paroubek: vláda je euroostudná

Paroubek kontroval slovy, že vládu je možno nazvat i nedemokratickou, „neboť zejména její hlavní proud neváhá v zájmu získání a udržení moci využít proti svým politickým oponentům i kontaktů v policejních složkách a dalších silových centrech“.

Vyjmenoval důvody, proč by měla vláda odejít. Podle něj je euroostudná, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna čelit krizi.

Zpráva 3b – (BEK, L. PRÁVO, čtvrtek 26. března 2009, s. 1)

Topolánek u Klause nejspíš narazí

Jeho nominace na nového premiéra se zdá nepravděpodobná. Vláda může odejít rychle.

Premiéra Mirka Topolánka dnes odpoledne na Hradě zřejmě čeká po porážce jeho vlády ve Sněmovně další šok.

Podle informací PRÁVA z okolí prezidenta Václava Klause, které nepřímo potvrdil v České televizi jeho tajemník Ladislav Jakl, nemá prezident v úmyslu pověřit ho znovu sestavením vlády. Přitom vedení ODS právě to považuje za jediné možné další řešení.

A nemusí to být pro Topolánka jediná nepříjemná zpráva. Podle náznaků Jakla by se mohl dozvědět, že další život jeho vlády může být jepičí. Jakl si totiž neumí představit, že by dosavadní vláda měla zůstat u moci v řádu měsíců.

Přitom do konce českého předsednictví EU zbývají ještě tři měsíce. České předsednictví Jakl označil jen za technicko-administrativní pořadatelskou roli.

K Topolánkovu opětovnému jmenování Jakl řekl: „Není automatické a nemělo by být automatické, protože stejný model vede ke stejnému výsledku. Nepochybně pan prezident nebude riskovat, aby byla sestavena vláda na stejném půdoryse se stejnými, už v základech zakomponovanými chybami, které by vedly k jejímu konci. V tomto případě by to byl konec asi hodně rychlý.“

Jakl tím naznačil, že Klaus se chce vyhnout vládě ustavené za pomoci přeběhlíků a že by ve vládě nestrpěl zelené, z nichž zejména Martin Bursík je mu trnem v oku. Dále by těžko akceptoval za ministry členy za ODS, jejichž čísla si teatrálně vymazal z mobilu před prosincovým kongresem ODS. Prezident může jmenovat premiérem kohokoliv podle své úvahy.

12.2. fotokopie titulních stran analyzovaných deníků

Nové informace z vašeho okolí
MORAVSKOSLEZSKÝ
Zprávy z vašeho kraje

DNEŠ
KPB v Opavě
318306414577

VKLAD YBURA
Perfektní vklad České spořitelny jako jediný vyplácí úroky předem

ÚTERÝ 24. BŘEZNA 2009

13,- Kč (předplatné 10,50 Kč*), XX / 70

DANĚ: Last minute

Průvodce daněmi na poslední chvíli

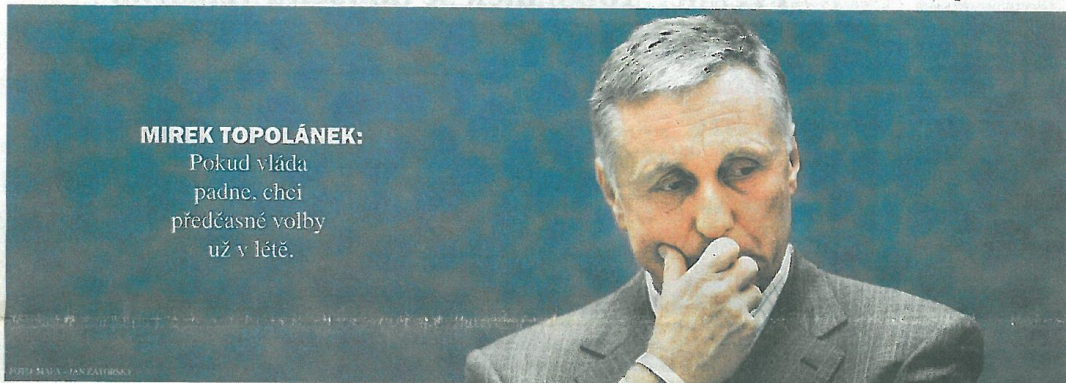
Sešit D

9 rad, jak neudělat chybu ve formuláři
Otázky, v nichž lidé nejčastěji chybují

Strana D2

Má dnes padnout? Ano – Ne

Poslanci dnes hlasují o osudu vlády ■ Kvíz MF DNES vám napoví, zdali je pro vás lepší její pád, nebo pokračování

MIREK TOPOLÁNEK:

Pokud vláda padne, chci předčasné volby už v létě.

Praha - Dnes odpoledne se pokusí šéf ČSSD Jiří Paroubek v Poslanecké sněmovně shodit vládu Mirka Topolánka. Zkouší to už popáté, tentokrát je nejlépe úspěšný. Výsledek je však stále nejistý: rozhodnou poslanci rebelovat a přeběhčí. Do té doby lze jen spekulovat. A zároveň si odpovědět, co by právě pro vás bylo lepší: pád vlády, nebo její pokračování?

MF DNES připravila kvíz s 11 otázkami, které zároveň vysvětlují, oč Paroubek s Topolánkem právě teď hraje.

1. Chcete, aby bohatší lidé odváděli vyšší procento daní ze svého platu?

A) ano B) ne
Nynější Topolánkova vláda zavedla u příjmů fyzických osob takzvanou rovnou daň. Všichni lidé odvádějí 15 procent. Paroubek chce vrátit takzvané progresivní zdanění, konkrétně uvažuje o zavedení tří daňových sazeb – a to 10, 20 a 30 procent. Nejvyšší pásmo by se mohlo týkat lidí s měsíčním hrubým příjmem nad 40 tisíc korun. Tento způsob zdanění obhajuje levicové jako nutnou solidari-

2. Padne, nebo ne?

Dnes ve 14 hodin se sejdou poslanci kvůli osudu vlády. Opozice chce Topolánkovu kabinet svrhnout. **Potřebuje 101 hlas.**
Rozhodnou zejména všichni poslanci Tlustý, Ranišne, Schwiipel, Zubová, Jakubková a Hovorka.

3. Má být vrchní státní zástupce křmář Renata Vesecská, opoziční označovaná za „justiční maflí“, odvolána?

A) ne B) ano
Jde o to, jestli je justice nezávislá, nebo slouží politikům. Odehod Vesecské žádají kromě opozice i vládní zelení a dokonce i její podřízené – unie státních zástupců i soudců. Zlobí v čele s Vesecskou ztratili důvě-

ru veřejnosti hlavně kvůli případu Jiřího Čunka. Vesecská jeho případ odebrala původnímu žalobci a dala jinému, jenž stíhání zastavil. Její předchůdkyně a nynější stínová ministryně ČSSD Marie Benešová tohle spojení označila za „justiční maflí“, jež ovlivňuje kauzy ve prospěch vlády.

4. Má se Jiří Paroubek opět stát premiérem?

A) ano B) ne
Průzkumy ukazují, že předčasné volby by vyhrála sociální demokra-

cie. A její šéf Jiří Paroubek by se tak vrátil do čela vlády. Což vysloví vá emoce jako u mládežnického politika.

Paroubek dělí společnost – má hodně příznivců (je třetí nejpopulárnější politik), stejně jako zatvřených odpárců. Kvůli hádnému lidem politikovi si lidé nelepí samolepky na auta jako veřejný vzkaz. Že s ním nesouhlasí. Na to celou dobu sází ODS – na každou výhradu odpoví. To snad chcete, aby tady vládl Paroubek?

Pokračování na str. A2

Podílel se na vraždě 166 lidí. U soudu se smál

Bombaj (AP, kro) - V indické Bombaji večer začali soudit Muhammada Amira Kasaba, jediného přeživšího z desetičlenné komandy, které loni v listopadu na tři dny paralyzovalo patnáctimilionové srdce indického byznysu. A pobilo 166 lidí.

Kasab, který přiznal, že byl vyvíčen v Pákistánu v síleboch extremistické organizace Laškaru tajiba, je obviněn z celkem dvanácti trestných činů. Nechbil vraždu či vedení války proti Indii.
Hrozí mu trest smrti, přesto všera podle tiskových agentur působil uvolněně a často po otázkách soudce vyprskl salvou smích. Už dříve uvedl: „To, co jsem udělal, bylo správné. Něčeho nechtěl.“
Více na str. A6

Miniškodovka bude už za dva roky
Nové auto se bude vyrábět v Německu. Škoda už po propadu vyrábí naplno

Praha (maš) - Škodovka menší než fabia se začne vyrábět v roce 2011. Včera to oficiálně potvrdil šéf automobilky Reinhard Jung.
Převodně se počítalo s tím, že by se nové auto mohlo vyrábět ve Vrchlabí. Nakonec však bude pravděpodobně vyjíždět z některé továrny VW v Německu. „Proti Vrchlabí stála česká koruna. Rychle se měnící kurz je

pro nás kamenem na krku.“ uvedl včera při prezentaci výsledků firmy šéf financí Holger Kintscher. Prudké posílení koruny loni připravilo Škodu Auto o šest miliard zisku. Prodala sice rekordních 674 tisíc aut, za celý rok však vydělala 10 miliard zisků, což je o třetinu méně než předloni.
Po šesti letech výroby z přelomu roku, způsobeném krizí, už automobilka

opět vyrábí naplno. Hlavně díky krotivému v Německu a na Slovensku. Jak dlouho, to si její zástupci netroufají odhadnout. Rozhodně se její větší výroba v inonu a btezu promítne do statistik celého českého průmyslu. Ten v lednu poklesl meziročně téměř o čtvrtinu a podle některých ekonomů tak už dosáhl letošního dna.
Více na str. B7

MF DNES odhalila dealera léků. Změní se teď zákon?

Praha (lep, syr) - Případ překupníka s léky, který včera odhalila MF DNES, ukázal, že se Česko nemusí vypořádávat s černým trhem s léky. Ministerstvo zdravotnictví chce proto znovu navrhnout speciální paragraf s tresty pro překupníky.
„Zjištění MF DNES je alarmující. Otevřeme diskusi o novele trestního zákoníku,“ uvedl náměstek mi-

nistryně zdravotnictví Martin Plišek. Podle ředitele lékového úřadu Martina Beneše je nejvyšší čas: „Obávám se, že se Česko stává oázu pro ilegální trh s léky.“
Paragraf, který překupníky trestá, má všude zemi EU. Neligální prodej léků dostupných jen na lékařský předpis je nebezpečný. Mohou i zabít.
Více na str. A3

KULTURA
Jiřina Bohdalová se vrací na obrazovky

SPORT
Fotbalovým králem 2008 je Petr Čech

Z DOMOVA
Kardinál Vik kvůli Králí Šumavy nesmí kázat

EKONOMIKA
Akciónáři se zlobí na Bakalu

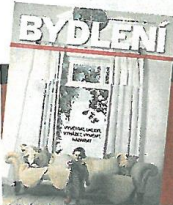

Předplatte si teď MF DNES
a získáte zdarma mobilní telefon Nokia

Bydlí blízko u cest. A trápí je hluk
MORAVSKOSLEZSKÝ
Zprávy z vašeho kraje

MLADÁ FRONTA
DNES
KPB v Opavě
318306414802

IN TACT
4 týdny kurzu angličtiny,
Londýn, Anglie, 11 750,- Kč!
tel.: 800 555 700, www.intact.cz

MAGAZÍN O BYDLENÍ
Zdarma v MF DNES

Jarní rady a tipy pro váš byt, dům i zahradu. Speciálních 48 stran zajímavého čtení navíc v dnešní MF DNES

**Přijímačky na SŠ:
zkuste si testy**

Uspějete v testu všeobecných znalostí?

SoSeD

STREDA 25. BŘEZNA 2009

13,- Kč (předplatné 10,50 Kč*), XX / 71

Pád vlády

Vládu pohřbili bývalí koaliční poslanci Tlustý, Schwiipel, Zubová a Jakubková ■ Je to poprvé, kdy kabinet končí vyslovením nedůvěry ■ ODS vyloučila Tlustého z poslaneckého klubu ■ Čeká se, co teď udělá prezident Klaus

Praha - Pouhé dva roky a dva měsíce vydržela vláda Mírka Topolánka složená z ODS, lidovců a zelených.

Včera padla. Fotopili ji dva poslanci zvolení za ODS a čtyři poslanecké zvolené za zelené. Vlastimil Tlustý, Jan Schwiipel, Olga Zubová a Věra Jakubková.

Je to vůbec poprvé v historii samostatné České republiky, kdy vláda končí vyslovením nedůvěry.

Jaká bude nová vláda, to má teď v rukou prezident Václav Klaus.

Nejpravděpodobnější je, že až do konce českého předsednictví v Evropě

Vláda versus opozice

96:101

K pádu vlády pomohly hlasy Vlastimila Tlustého
Jana Schwiipela
Olgy Zubové
Věry Jakubkové

sék unii - tedy do konce června - bude ještě zemi spravovat Topolánkův kabinet v demisi. Na tom se politici shodují, ale není jisté, co bude dál.

"Vláda dostala, co si zasloužila, nedokázala řešit dopady krize na Českou republiku," řekl předseda opozičních socialistů Jiří Paroubek, jehož strana hlasování o nedůvěře vládě vyvolala.

"Jsme připraveni po skončení českého předsednictví podpořit takovou vládu odborníků, která by dovedla zemi k přehlasovaným volbám na pozici či na jaře příštího roku," konstatoval Paroubek.

Včera to byl pátý pokus opozice svrhnout vládu, která na začátku roku 2007 dostala důvěru jen díky pomoci dvou předsedů z ČSSD - Miloše Melčáka a Michala Pohanky.

DOSTANE DALŠÍ ŠANCI OD KLAUSE? Páté hlasování o nedůvěře už vláda Mírka Topolánka včera vpadla. Premiér doufá, že jej prezident Václav Klaus opět pověří sestavením dalšího kabinetu. FOTO: MAFPA - JAN ZÁTORSKÝ

Tentokrát už Topolánek vyslovením nedůvěry nedokázal zabránit - nepomohlo ani to, že stíhal ukončení reformem zdravotnictví.

S jakoukoliv novou vládou, která by byla nepolitická nebo polipolitická, aspoňomil. "Očekávám, že prezident nenaradí dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejinléjší strany sestavením nového kabinetu," navrhl Topolánek. Demisi podá nejspíš až zítra, dnes letí na jednání do Štrasburku.

Podle mluvčího prezidenta Václava Klause je situace poměrně stabilní. Hlavní ústřední podle něj bude postupovat podle ústavy. Když se nepodaří ODS sestavit novou většinovou vládu, přeje si Topolánek ještě letos v létě či na podzim novou vládu.

Pro svržení Topolánkovy vlády včera hlasovalo 101 poslanců, tedy přesně tolik, kolik jich opozice potřebovala. Poslanecký klub ODS až večer večer zahajoval a vyjádřil ze svých řad poslance Vlastimila Tlustého, který má dlouhodobě neshody s Topolánkem a vyslovil vládu nedůvěry.

K pádu české vlády včera vydala prohlášení i Evropská komise. Věřt, že Česko nyní již situaci zvládne a zajistí další fungování českého předsednictví EU.

Místopředseda ODS Petr Gandalovič jednáni čtyř odpadků, kteří potopili vládu, odsoudil. "Považují to za naprosto nezodpovědné v této chvíli kdy je ekonomická krize v České republice," řekl. I on ji přitom jedním z mužů, o kterých se v politických kulových hovoří, že by mohl být po odchodu Topolánkovy vlády pověřen sestavením vlády.

Pokračování na str. A1

IDNES.cz

On-line zpravodajství: Všechny situace po pádu vlády na www.idnes.cz

Pád vlády v MF DNES

Reportáž: vyjednávání a emoce ve Sněmovně
Čtyři poslanci, kteří potopili vládu
Rozhovor s premiérem Topolánkem
Názory a analýzy: proč vláda padla a co bude dál? Strany A2 a A3

Předplatné: 225 555 522

Diktatura nezodpovědných

Komentář

Robert Čáslavský
šéfredaktor MF DNES

A bouřdní záminka, kvůli které včera padla vláda, bohužel docela přesně vystihuje stav, do jakého se dostala česká politika.

Zopakujme si, proč k hlasování došlo - při kvotě tomu, že Topolánek přišel tlačil na reportéra ČT, aby nevyšel o případu poslance Wolfa.

Kdyby měla vláda padat kvůli nějakému Dalíkovi a Wolfovi, byli bychom na tom hodně špatně. Jistě, bylo to jen zástupné divadlo, ale právě toto divadlo ukazuje, jak málo odpovědnosti k zemi, kterou spravují, mají ukatři politici.

(tak se ve skutečnosti jmenuje, nikoli Topolánková vláda, jak se jí přezdívá) právě v těchto dnech je výrazem naprostého nepochopení skutečných potřeb země.

Nějde ani tak o tolikrát opakovaně evropské předsednictví. Ano, i vlády Evropy je to trochu ostuda a znevýhodnění vyjednávání pozice Česka, ale evropské státníci i instituce to nakonec nějak pochopí.

Ale svrhnout vládu ve chvíli, kdy by měla (nejlépe ve spolupráci s opozicí) dělat jeden krok za druhým, aby pomohla firmám i občanům přežít ekonomickou recesi, je

a podnikatelského světa do stejné ligy právě s Maďary. V takovém případě si opravdu máme k čemu gratulovat.

Včera večer se ve Sněmovně bohužel znovu ukázalo, jak moc máme politiku a jak málo „správců věcí veřejných“. Takový „správec“ by totiž s osudem země a její ekonomiky takhle ne hazardoval.

Jistě, každá vláda si za svůj pád může do jisté míry sama. Proto také do ligy nezodpovědných nepatří jen Jiří Paroubek a jeho čtyři noví koně (Tlustý, Schwiipel, Zubová a Jakubková), ale i Topolánek

odpovědnost při péči o hlasy vlastních poslanců. Zejména Buršíkova slova řešení stranických problémů byla tím, co vládu zabilo.

Česká republika skutečně nyní nepotřebuje dlouhou politickou bramboračku, která právě začíná. Potřebuje smířlivost, důvěru, rychlé řešení, zlepšení sociální sítě pro nezaměstnané a řadu dalších protikrizových kroků. Potřebovala by také rychle zase mít funkční vládu.

Na tom všem by se Paroubek s Topolánkem měli okamžitě domluvit a provést tím alespoň nějakou státnickou zodpovědnost. Naděje, že se tak stane, je však mizivá.

Na Colours přijede David Byrne
MORAVSKOSLEZSKÝ

Zprávy z vašeho kraje

DNEŠ

KPB v Opavě
318306414626

ČTVRTEK 26. BŘEZNA 2009

18.- Kč (předplatné 15,50 Kč*), XX / 72

MÓDA SILIKONOVÝCH ŇADER: Proč ano, proč ne

Vše o trendu umělého vylepšování prsou: Proč to ženy dělají? Poznájí to muži? Jaká jsou rizika? Kolik to stojí? Čtěte v magazínu

Drsný šéfkuchař Zdeněk Pohreich

Nejezte blafy za šedesát korun, říká nová televizní hvězda Rozhovor v magazínu

Co bude po pádu vlády?

Mimořádné zpravodajství

- Jaká bude vláda a kdy budou volby Strana A2
- Co udělá Klaus Strana A3
- Jak málo chybělo k záchraně kabinetu Strana A4
- Ohlasy ze zahraničí Strana A5
- Co zbude po Topolánkovi Strana A7
- Komentáře a názory Strany ANO a ČSSD Strana A10 a A11
- Konec reform, začátek darů Strana B1
- Akcie rostly Strana B1
- Rozhovory: M. Kalousek a B. Sobotka Strana B3 a B2
- Firmy: Chceme volby Strana B4

Špatný čas pro pád vlády

Průzkum pro MF DNES: 70 procent lidí si myslí, že vláda neměla skončit, když předsedáme EU

Praha - Pád vlády v době českého přitřknutí. „Očekávali jsme, že u představení v Evropské unii byla chyba. Mýlili si to téměř sedm Čechů z deseti. O tom, že Topolánkův kabinet má dostat nedůvěru právě teď, je přesvědčena jen čtvrtina lidí. Ukázal to bleskový průzkum agentury Median exklusivně pro MF DNES.

Nezaměňte to, že by končící vláda měla tak drtivou podporu. Její pád obecně vadí necelé polovině Čechů. Jen se to rozhodně nemělo stát právě teď, vyplývá jednoznačně z

průzkumu. „Očekávali jsme, že u pádu vlády budou odpovědi tak pěti na pět. Takové je v Česku rozložení síly. Ale když jsme se začali ptát na souvislosti, tedy představení či ekonomickou krizi, odpovědi se začaly lišit.“ říká Přemysl Cech z agentury Median.

Více než polovina respondentů odpověděla, že pád vlády zřídí boj ekonomickou krizí. Pro opoziční ČSSD, která úterní hlasování o nedůvěře vládě vyvolala, nejsou příliš povzbuzující ani od-

povědi na otázku, kdo by měl být jmenován příštím premiérem. Opozičního lídra Jiřího Paroubka si vybrali jen jedni respondenti z deseti. Tedy zhruba stejně lidí, kolik by podpořilo někoho z Topolánkových spolustraníků z ODS. Pro samotného Topolánka, který by sestavoval v tomto volebním období už třetí vládu, se vyslovilo 17 procent lidí.

Přestože Češi nepreferejí třídenníkovou vládu, jako premiéra by rádi viděli někoho, kdo stojí mimo politiku. „Nestranič typu Jana Švejnara“ má podporu třetiny lidí. „Naši operátoři si všimí větší odezvy u jména Švejnar než u slova nestranič. Ale myslím, že jedno podpořilo druhé, svědčí o určité únavě a politickém upření Přemysla Cech.

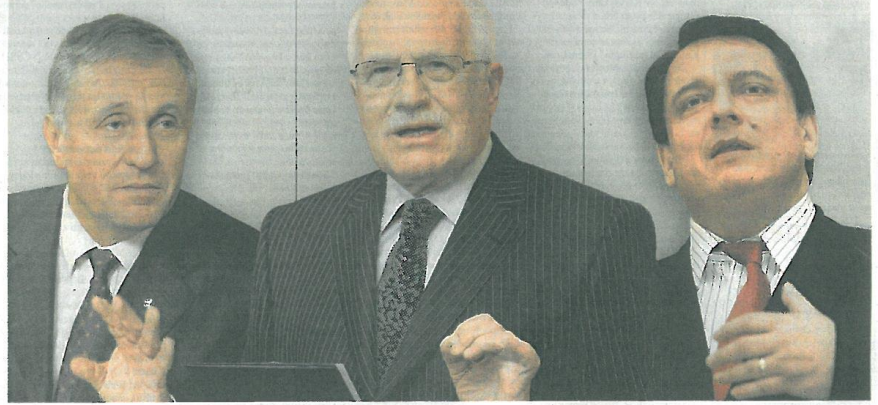
O co hrají

Tri klíčoví muži, kteří v nejbližších dnech rozhodnou o politické budoucnosti České republiky. O co jim jde a jak toho chtějí dosáhnout.

Mirek Topolánek
Co pro to dělá: Oznamil, že ODS podpoří výhradně jeho kabinet. Tim oznámil prezident, který rozhoduje, kolik povolí sestavení vlády. A zároveň říká, že je skoro nemožné dát dohromady většinu ve Sněmovně.
Co chce: Znovu vést vládu; či co nejrychleji volby

Václav Klaus
Co pro to dělá: Zatím pouze jeho tajemník Ladislav Jaki naznačuje, že pro prezidenta existují jen dvě základní možnosti: Buď vznikne úřednická vláda do předčasných voleb, nebo se dohodnou na vládě ODS a ČSSD.
Co chce: Postupovat „standardně“

Jiří Paroubek
Co pro to dělá: Nechá Topolánka v demisi „dvířadnou“ do konce evropského předsednictví. Potom chce úřednický kabinet bez účasti politiků do předčasných voleb na podzim či na jaře příštího roku.
Co chce: Úřednickou vládu a volby na podzim

DNES čtete

Z DOMOVA

Police hledá možné vrahy na Internetu

Čeští detektivové na počítačové síti Jihových lidí, kteří se projevují násilnickými. A tipují, zda by se z nich mohli stát šílení stíleci. Strana A6

Jaro sice začalo, ale lihuje se skvěle

Na horách je spousta sněhu. Přehled míst, kde si lidé ještě mohou dobře zalýžovat. Strana A8

KULTURA

Kupkům obraz se prodal za 22 milionů

Obraz Zhroutení vertikál malíře Františka Kupky se v pražské aukci prodal za 22 milionů korun, rekord téměř nepřekonal. Strana C7

NEBOJTE SE KRIZE

Ušetřete na dovolené několik tisíc

Velké cestovní kanceláře teď nabízejí slevy na letní zájezdy k moři. Podrobný přehled výhod, které můžete získat. Strana D6

KDE CO NAJDETE

Řazení rubrik

- Pád vlády: zpravodajství, rozhovory, analýzy Strany A1 až A7
- Z domova Strany A8 a A9
- Názory Strany A10 a A11
- Ekonomika Strany B1 až B5
- Ze světa Strana B6
- Regionální příloha Regionální příloha
- Kultura Strany C6 a C7
- Román na pokračování Strana C8
- Televizní program Strana C9
- Sport Strany C10 až C12
- Zaměstnaní Strana D1
- Počasi, horoskop Strana D2
- Nebojte se krize Strana D3

Počet dní 5/7/6

Předplatné: 225 555 522

Vláda končí. Přežijí její reformy?

Praha (Jvl) - Většina návrhů vlády a jejího poradního orgánu NERV, jak čelit krizi, ustupuje do pozadí – na scéně se dostávají sociální demokratické své vlastní recepty. Zjednodušené lze říci, že proti sobě stojí podpora firem a zvýšení poplatků lidí.

„Chceme na příštím týdnu iniciovat mimořádnou schůzi Poslanecké sněmovny, kde bychom rádi projednali návrhy ČSSD pro ekonomické recesi.“ uvedl Bohuslav Sobotka. S vládou se jeho strana shoduje jen v několika věcech – ve zrychlení odložit majetku či na změně insolvenčního zákona. Velkou šancí na přijetí má i zjednodušení výpočtu daně z příjmu – o tom je však ČSSD ochotna jednat, pouze pokud zůsta-

Plány ČSSD
Co chce například prosadit
Sotová, příspěvek na nové auto
Výšší podporu v nezaměstnanosti
Výšší nemocenskou
Snížení DPH na šest procent
Výšší daň z příjmu firem
Zrušení poplatků u lékařů
nou zachovávat daňové výhody u stravenek či režijních jídelnek.
ČSSD prosazuje patnáct opatření. Všemka kroky, které mají povzbudit poplatky v ekonomice, jako je irovnání, výšší podpora v nezaměstnanosti, výšší nemocenská nebo snížení DPH z devíti na šest

procent. Na druhou stranu chtějí socialisté zvýšit daň z příjmu firem i dobře placených jednotlivců. Usilují i o zrušení zdravotnických poplatků.
Některá opatření ČSSD kritizuje i její člen Jiří Rusnok, který je zárovec v NERV.
„Nejvíce proti smyslu vládních opatření je zvyšování daní z příjmu. V době krize to rozhodně není šťastné.“ uvádí. Škodlivé je podle něho i libivé posilování poplatky přes zvyšování pravidelných sociálních dávek.
„Špatně se to bere zpět, vede to k tragickým koncům, problémy s tím má dnes Maďarsko.“ dodal ekonom. Čtěte v sešitu B

Syna z ODS nevyloučím, říká matka rebela Schwippela

Praha - Poslal vládu ODS k ledu, vyloučení ze strany se však bát nemusí. Jeho sdružení Zdraví Třebanů spadá pod berounskou ODS, kterou řídí jeho matka Kateřina Schwippelová.
„Okanžité jsme se rozhodli, že svého poslance nevyloučíme. Nezachoval se bezcharakterně,“ odmítá Schwippelová výzvu poslanců ODS k vyloučení rebelanta ze strany.
A vypočítává důvody, proč si myslí, že se správně zachoval i její syn. Zaprve: nedodržený a nesplněný program ODS. Zadruhé: schválení Lisabonské smlouvy,

aniž by předtím schválil americký radar – jak ukolil kongres ODS. „Vedení se bilo v prsa, že žádá o rozsáhlé sběrečnické, ale žádná nebyla,“ míní Schwippelová. A jakou roli v ochraně poslance hraje mateřské puhy? Chovala by se stejně, kdyby nebyla jeho matkou? „Zcela určitě bych se chovala tak, jak se chová. A kdyby mateřské sdružení poslance Tlustého (dálšího rebela – pozn. red.) v Rakovnicku nemělo stejný názor, tak bych mu ráda nabídla členství u nás v Zdraví Třebanů.“
LENKA NEJEZ-ZCHLEBOVÁ, IDNES Rozhovor se Schwippel na str. A4

Zprávy z vašeho regionu

Severní Morava a Slezsko

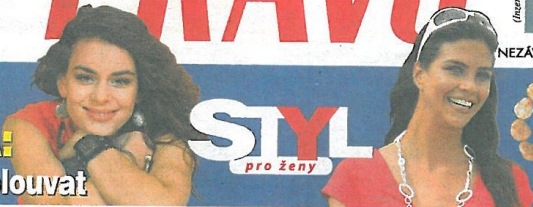
Desetitisíciletá voda přehradu neohroží

ÚTERÝ 24. BŘEZNA 2009

MARKÉTA FRÖSSLOVÁ:
Neumím jen proplouvat

NEZÁVISLÉ NOVINY ročník 19 / č. 70 13 Kč

Šperk
nemusí být ze zlata

Topolánek: padne-li vláda, pak volby v létě

Sám si nárokuje křeslo premiéra i v případném dalším kabinetu ● O nedůvěře dnes od 14 hodin

Lukáš Bek

Pokud dnes Sněmovna vysloví nedůvěru vládě, nejlepšíším řešením budou předčasné volby už letos v létě. Včera to prohlásil premiér a šéf ODS Mirek Topolánek.

Zároveň pro sebe nárokuje křeslo premiéra i v případném dal-

ším vládně. Bylo by to v souladu s tradicí, kdy prezident vždy jmenuje ministerským předsedou šéfa strany, která vyhrála poslední volby.

„Budě-li vládně vyslovena nedůvěra, pak očekávám, že prezident nenarouší dosavadní ústavní zvyklosti a pověří předsedu nejsilnější strany sestavením nové-

ho kabinetu,“ řekl Topolánek.

Současně zdůraznil, že by ODS nedala důvěru vládně zvláště na komunistech.

„V případě, že vláda zitra nedostane důvěru a nebude možno sestavit nový většinový kabinet

Vládnout, jen aby se vládo, nemá smysl a já to zásadně odmítám
Mirek Topolánek

ním volbám, a to ještě v létě letošního roku,“ uvedl předseda vlády na včerejší tiskové konferenci.

bez podpory komunistů,“ pak ODS jednoznačně podporuje nejrychlejší možnou cestu k předčas-

ním volbám, a to ještě v létě letošního roku,“ uvedl předseda vlády na včerejší tiskové konferenci.

Z technických důvodů už není možné, aby se volby do Sněmovny spojily s těmi do Evropského parlamentu, které proběhnou 5. až 6. června.

V úvodu by pak připadaly červenec, srpen či září. Účinkou je, jak by se na volební ústati a výsledku podílela kampaň v době letních prázdnin.

Jde tedy spíše o teoretickou možnost.

O sestavě kabinetu se začne rozhodovat dnes od 14 hodin. Rozpravu a hlasování přenechá ČT 2. Napětí se bude jistě krájet do poslední chvíle. Ani včera nebylo jasné, zda má Topolánekova vláda šanci.

(Pokračování na str. 2)

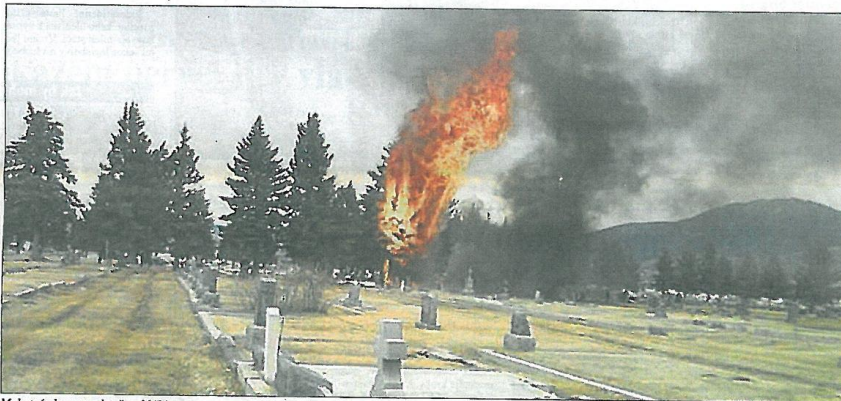
Pád letadla na hřbitov nepřezilo 14 pasažérů

Sedmá děti a sedm dospělých zahynulo v neděli večer v troskách malého letadla, které se střemhlav zřítilo do hřbitova v Butte v americkém státě Montana pouhých 150 metrů od okraje přilehajícího dřevěného letiště. Nikdo neštěstí nepřežil.

„Byli jsme se jen tak projet a najednou jsme viděli to letadlo, jak padá střemhlav do hřbitova,“ řekla CNN svědkyně tragédie Martha Guidonová, která hned s manželem spěchala na místo. „Bylo příliš pozdě. Nebylo komu pomáhat,“ dodala.

„Z letadla toho moc nezbylo. Jen kolem několik zavazadel a všechno v plamenech. To bylo vše.“ K té scéně manžel svědkyně Steve.

(Pokračování na str. 10)

Mohutné plameny a kouř nad hřbitovem v montanském městě Butte, kam se malý letoun střemhlav zřítil.

Bodyguardi pro Obamu jsou připraveni, program ještě ne

Jakub Trončíček

Policie už má vypůjčených osm bodyguardů, z nichž jeden bude dbát z bezpečnostní blízkosti na bezpečnost amerického prezidenta Baracka Obamy během jeho pražské návštěvy 4. a 5. dubna.

Ostatní budou přiděleni k první dámě USA Michelle Obamové a k ministřině zahraničních věcí Hilary Clintonové.

Spolupracovat přitom budou s ozbrojenou ochrankou, která přijet s Obamou a jeho týmem. Právo to včera řekl šéf policejních ochránců Lubomír Kvířala.

Dovoz zbraní Američanů vyřizen

Dodala, že žádost americké strany o povolení dovozu jejich zbraní už byla vyřizena. Důvod, proč bude k americké ochrance prez-

identa přidělen jeden český policista, je podle Kvířaly zřejmý: „Samozřejmě může nabídnout znalost prostředí, která je v takových situacích velmi důležitá.“

Podle něj byli vybráni ti nejchopnější. „Jsem to muži, kteří normálně chrání české ústavní činitele,“ řekl Kvířala s tím, že o ochranu amerického prezidenta byl mezi jeho podřízenými značný zájem.

(Pokračování na str. 4)

Zabili zloděje při činu, policie je obvinila z vraždy

Aleš Honus

Dva muži, kteří v sobotu ráno zabili na soukromém pozemku v Ostravě-Hrabově zloděje, obvinila policie z vraždy. Informovala o tom v pondělí mluvčí severomoravské policie Soňa Štítnáková.

Kriminalisté během dvou dnů dospěli k závěru, že ze strany majitele domku (46) a jeho kamaráda (33) nešlo o obranu ma-

jetku, ale o obyčejný akt pomsty. Incident se odehrál v sobotu časné ráno u rozestavěného rodinného domu v Ostravě-Hrabově.

Muž vietnamské národnosti, jenž svůj čin v noci hlídal, zavídl ve tmě postavu, která mířila k jeho odstavenému autu. Proto okamžitě zavolal posilu, svého kamaráda, který pobídl bydl.

„Muži společně zjistili, že se někdo opravdu vlnou od odstaveného vozidla, a tak zavolali po-

licii. Neznámého vyrušili, ten se dal okamžitě na útěk. Muži ho pronásledovali a snažili se ho dostihnout a zadržet. Vystřelili dokonce několikrát pro výstrahu z plynové pistole.

Nakonec ho dostihli u branky k pozemku. Tam ho několikrát bodli nožem do různých částí těla,“ popsal konflikt policejní mluvčí. Nůž měl délku přibližně třicet centimetrů.

(Pokračování na str. 7)

Český průmysl se propadl o 23,3 procenta

Martin Procházka

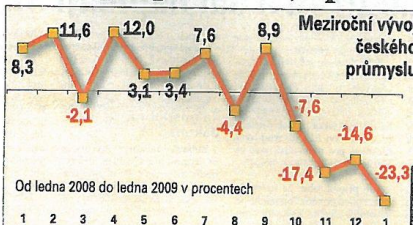
Česká ekonomika se do finálního dostala do recese. Potvrzují to lednové výsledky průmyslu a stavebnictví. Průmyslová výroba klesla meziročně o 23,3 %, nejvíce v historii ČR, tedy od roku 1993. Stavebnictví ve srovnání s lednem 2008 snížilo výkon o 11,1 %.

Objednávky v průmyslu se v lednu snížily o 25,6 procenta a podle analytiků český průmysl strmý propadl zejména i v dalších měsících.

„Problémy západoevropské ekonomiky se již plně přenesly k nám. Recese se tedy letos nevyhne ani ČR. Zdá se, že dosavadní prognózy ekonomiky budou muset všichni revidovat a k ještě slabším hodnotám,“ sdělil Právu analytik Next Finance Vladimír Píkora.

„Blížíme se strmě ke dnu krize“

„Dramatický pokles zakázek je v takovém rozsahu výjimečný. Blížíme

Od ledna 2008 do ledna 2009 v procentech

se strmě ke dnu krize,“ uvedl analytik Svazu průmyslu a dopravy Oldřich Körner.

„Pokles průmyslové produkce v lednu je znovu velmi dramatický a mnoho podniků skutečně čelí existenčním problémům, zapříčiněným chybějícími zakázkami, jak tuzemskými, tak zahraničními,“ komentoval čísla prezident Hospodářské komory Petr Kužel. Situace v mnoha českých podnicích se podle něj zatím nelepší.

(Pokračování na str. 18)

Na smrtelné posteli se přiznal, po uzdravení mu hrozí trest smrti

Absolutní trest hrozí Američanovi Jamesi Brewerovi (58), který čelí na smrtelné posteli ulčití svého svědomí. Přiznal se, že před 23 lety zavraždil dvacetiletého mladíka. Když se jeho stav po infarktu zlepšil, obžaloval ho z vraždy a musí počkat s trestem smrti.

(Pokračování na str. 10)

giga sport
Rozjed' to s námi!
www.gigasport.cz

IN TACT
4 týdny angličtiny, Toronto, Kanada, 12 720,- Kč!
tel.: 800 555 700, www.intact.cz

STŘEDA 25. BŘEZNA 2009

NEZÁVISLÉ NOVINY ročník 19 / č. 71 13 Kč

Jakou pracovní desku do kuchyně

Dům & Bydlení
6. 12
21. 3. 2008

Zakládáme zelenou střechu

Vláda padla, na řadě Klaus

Pro nedůvěru hlasovali rebelové ODS Schwippel a Tlustý i Jakubková se Zubovou • Topolánek odstoupí možná už ve čtvrtek • ČSSD ochotna tolerovat vládu v demisi až do konce předsednictví

Nada Adamičková
Marie Königová

Po více než dvou letech došla opozice na pátý pokus svést druhé Topolánkové vládě věra v 18.29 hodin Sněmovna vyslovila 101 hlasy nedůvěru. Na tahu je nyní prezident Václav Klaus.

K pádu vlády přispěli dva rebelové ODS Vlastimil Tlustý a Jan Schwippel a dvě bývalé zelené Olga Zubová a Věra Jakubková. Protopolánková koalice tak získala přesně 101 hlas, které jsou k vyjádření nedůvěry nutné. Premiér Mirek Topolánek oznámil, že demisi podá ve čtvrtek, neboť dnes bude ve Štraburku jako šéf českého předsednictví EU.

Raninec a Hovorka vládu podrželi

Vládu nakonec podpořili třetí rebel Juraj Raninec a také lidovec Ludvík Hovorka, který do posledních chvílí kolegy napínal.

Včerejšího jednání se neúčastnil předseda Evžen Šmíd. Další bývalý soc. dem. Petr Wolf hlasoval s koalicí.

Chyběli dva nemocní poslanci – lidovec Tomáš Kvapil a občanský demokrat Vladimír Hník. Ani jejich přítomnost by na výsledku hlasování nic nezměnila. Na straně vlády by s nimi bylo 98 hlasů.

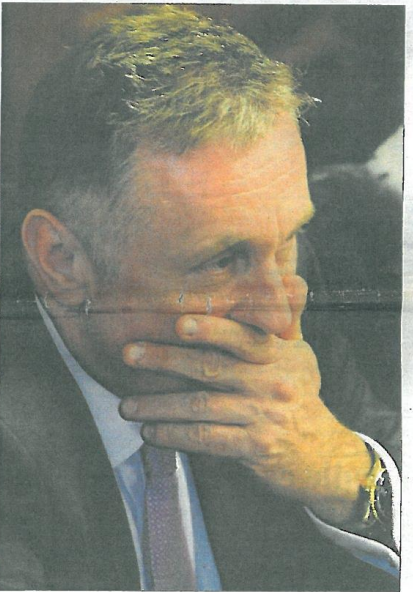

Foto: ČTK - Roman Vondruš

Co následuje

■ Premiér podá demisi do rukou prezidenta a ten ji povinně přijme. S ním padá celá vláda. Topolánek odstoupí už ve čtvrtek.

■ Prezident povolí vládu, aby dočasně fungovala v demisi. Z prohlášení soc. dem. plyne, že by to mohlo být až do konce českého předsednictví EU, tedy do 30. června.

■ Záleží ale na prezidentovi. Topolánková vláda bude u moci až do chvíle, kdy Václav Klaus jmenuje nového premiéra a na jeho návrh ostatní členy vlády.

■ Při výběru nového šéfa vlády není prezident limitován časem a může vybrat osobu jen podle své volby.

■ Nová vláda musí do třech dnů od jmenování předstoupit před Sněmovnu a požádat ji o vyslovení důvěry. K tomu stačí nadpoloviční většina přítomných poslanců.

■ Pokud vláda důvěru nezíská, prezident jmenuje dalšího premiéra a jeho ministry a tato vláda znovu do 30 dnů požádá Sněmovnu o důvěru.

■ Když ani druhý kabinet u poslanců neuspěje, jmenuje prezident předsedu vlády na návrh šéfa Sněmovny, tedy soc. demokrata Milošlava Vlčka.

■ Strany se však mohou dohodnout na přijetí ústavního zákona o krátkém volebním období a předčasných volbách. Ty by mohly být někdy na podzim.

Paroubek: vláda je eurostudená

Paroubek kontroval slovy, že vládu je možno nazvat i nedemokratickou, „neboť zejména její hlavní proud nevidí v zájmu ziskání a udržení moci využít proti svým politickým oponentům i kontaktů v politických složkách a dalších silových centrech“.

Vyjmenoval důvody, proč by měla vláda odejít. Podle něj je eurostudená, založená na kupčení s poslaneckými mandáty, je ignorantská, nenaslouchá potřebám voličů a není schopna řešit krizi.

Další informace na str. 2, 3 a 4

◀ **Premiér Mirek Topolánek po porážce své vlády.**

Schwippel: rozhodly u mne exzelené

■ Proč jste nakonec hlasoval proti vládě?
Primární důvod je, že ODS umoznala ratifikaci Lisabonské smlouvy.

■ Domlouvali jste se s Vlastimilem Tlustým?
Setkali jsme se opakovaně, setkal jsem se i s předsedou klubu ODS Petrem Tluchošem. Tomu jsem řekl, že ještě nejsem rozhodnutý.

■ Kdy jste se rozhodli?
V podstatě, když něco podobného ohlásily kolegyně Jakubková a Zubová.

■ Co čekáte od prezidenta?
To, že co nejrychleji začne řešit situaci a začne jednat, koho pověří sestavením vlády.

Topolánek: ODS nepřipustí, aby vládu sestavoval někdo jiný než já

■ Čekali jste, že to tak dopadne?
Já si myslím, že bookmakeři odhadli tu situaci velmi správně, že je to 50 na 50. Já jsem se nechtěl v žádném případě nechat vydírat a také jsem to neudělal.

Situace se nezjednodušuje, ale komplikuje. Naše podmínky pro další účinkování jsou jasné. My si myslíme, že prezident se má chovat podle zvyklostí a pověřit mě sestavením další vlády. Pokud se mi nepodaří vládu sestavit, my žádou polopolitickou vládu nepodpoříme. Jako celý klub ODS budeme chtít předčasné volby. Již věřím jsem tuto situaci předpokládal. Nepřekvapila mě ani nezaskočila.

(Pokračování na str. 2)

Bohuslav Sobotka: po červnu vládu odborníků a volby na podzim

Jiří Ovčáček

■ Hovoříme spolu chvíli po tom, co padla vláda Mírka Topolánka. Jakou představu má ČSSD, jak by se situace měla vyvíjet „den po dnu“?
Za prvé, vláda by měla dramaticky přehodnotit plán své činnosti, neměla by pokračovat ve škodlivých reformách, které by mohly poškodit už veřejné rozpočty, nebo sociální pozici našich obyvatel.

Za druhé, z vlády by měl odejít minimálně ministr vnitra Ivan Langer a pravděpodobně také ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil, pokud nedojde k odvolání nejvyšší státní zástupkyně Veselkové, protože tyto dva ministři nesli největší odpovědnost za možné tlaky na činnost policie a justice.

■ Jaká by měla být role prezidenta Václava Klause?
Domníváme se, že by se pan prezident měl ujmout své ústavní role a měl by zahájit jednání se všemi politickými stranami za zstoupnými ve Sněmovně. A to za prvé o sestavení vlády proti

Foto: ČTK - Roman Vondruš

krizi a za druhé o možném termínu předčasných voleb.

■ Kdy by se měly konat?
Podle našeho názoru nejbližší technicky možný termín je na podzim, dříve se nestihne přijetí ústavního zákona a naplnění lhůt, které vyžaduje volební zákon.

■ Vláda padla v době evropského předsednictví, měla by dostat možnost je dokončit?
Zatím by měla vláda fungovat, ovšem s omezeným mandátem

a měla by se soustředit na výkon předsednictví. Neměla by pokračovat v nevhodné privatizaci. Měla by zastavit prodej minimálně Letiště Praha, možná i ČSA.

■ Po ukončení předsednictví by tedy měla být nová vláda. Jak by měla vypadat?
Podle našeho názoru by to měla být vláda odborníků, ve které nebudou účastny politické strany.

(Pokračování na str. 4)

Zprávy z vašeho regionu

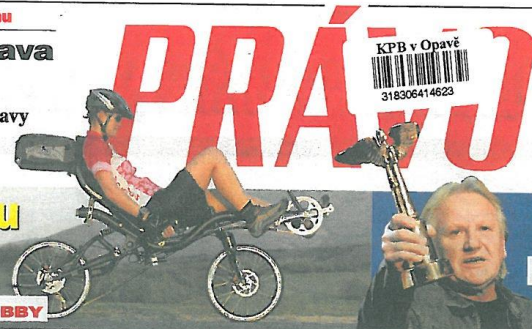
Severní Morava a Slezsko

Cesta z Ostravy do Opavy se vyhne obcím

ČTVRTEK 26. BŘEZNA 2009

Tak trochu jiná kola

VOLNÝ ČAS A HOBBY

Salon

Prekladatelka Anna Kareninová: Neoplakávám staré dobré časy

NEZÁVISLÉ NOVINY ročník 19 / č. 72 12 Kč

Olda Říha: Katapult jede dál

CAFÉ

Topolánek u Klause nejspíš narazí

Jeho nominace na nového premiéra se zdá nepravděpodobná • Vláda může odejít rychle

Lukáš Bek

Premiéra Mirka Topolánka dnes odpoludne na Hradě zřejmě čeká po porážce jeho vlády ve Sněmovně další šok.

Podle informací Právo z okolí prezidenta Václava Klause, které nepřímo potvrdil i Česká televize

jeho tajemník Ladislav Ják, nemá prezident v úmyslu pověřit ho znovu sestavením vlády. Přitom vedení ODS právě to považuje za jediné možné další řešení.

A nemusí to být pro Topolánka jedině nepřijatelná zpráva. Podle názoru Jáka by se mohl dozvědět, že další život jeho vlády m

že být její. Ják si totiž neumí představit, že by dosavadní vláda měla zůstat u moci v řádu měsíců.

Přitom do konce českého předsednictví EU zůstávají ještě tři měsíce. České předsednictví Ják označil jen za technicko-administrativní pořadatelskou roli.

K Topolánkovu opětovnému jmenování Ják řekl: „Není automatické a nemělo by být automatické, protože stejný model vede ke stejnému výsledku. Ne-pochybně pan prezident nebude riskovat, aby byla sestavena vláda na stejném půdoryse se stávající, už v základech zakompo-

novanými chybami, které potom by vedly k jejímu konci. V tomto případě by to byl konec asi hodně rychlý.“

Ják tím naznačil, že Klaus se chce vyhnout vládě ustavené za pomoci přeběhlíků a že by ve vládě nestrpěl zelené, z nichž zejména Martin Bursík je mu tr-

(Pokračování na str. 2)

Obamův mluvčí: prezident přijede do Česka i přes politickou krizi

Prezident Barack Obama přijede do Prahy na dubnový summit Spojených států a Evropské unie bez ohledu na současnou situaci v České republice a pád vlády premiéra Mirka Topolánka. Oznamoval to včera večer mluvčí Bílého domu Mike Hammer.

„Prezident odcestuje do Prahy, aby se tam setkal s českými představiteli a vedoucími činiteli EU ve dnech 4. a 5. dubna,“ odpověděl Hammer na dotaz ohledně případného Obamova odklonění jeho cesty v důsledku nejnovějšího politického vývoje v ČR.

Obama podle Hammerova vyjádření považuje své první setkání s předsedkyní EU za významnou příležitost k diskusi o transatlantické spolupráci.

Prezident také hodlá prohloubit vztahy, které mají USA s Českou republikou a českým lidem.

Pád české vlády vyplýval podle mluvčího Bílého domu z politického procesu. „My se ale k české vnitřní politice vyjadřovat nebudeme,“ řekl Hammer.

Nadějné signály

Obama na úterní tiskové konferenci řekl, že v řešení krize jdou Spojené státy správným směrem.

(Pokračování na str. 10)

Americký prezident Barack Obama na tiskové konferenci v úterý večer v Bílém domě.

Předsedkyně Schwippelovy místní organizace ODS: syna nevyloučím

Místní organizace ODS v Zadní Třebani odmítá vyložit Jana Schwippela, který podpořil nedůvěru vládě. Poslanecký klub vyzval k jeho odchodu ze strany. Stejně tak chce vedení strany, aby o členkou legitimaci přišel Vlastimil Tlustý.

K tůž, a navíc ke vzdání se mandátů, včera vyzvala oba rebeby středočeská ODS. Ozámili to šéf rady Petr Benčíl.

Kateřina Schwippelová, po-

slančova matka, která je předsedkyní místní a oblastní rady ODS v Berouně, vyzvu poslanceckého klubu nebude akceptovat, protože prý ví, jak jejich zá-

stupce ve Sněmovně ke svému názoru dospěl. Schwippel je místopředsedou místní buňky.

„Navenek to vypadá jako zrada vlnstí strany, ale myslím si, že teď bude mít ODS čas se vrátit ke silbované sebeřeřici, která po probraných volbách nensta-

la,“ uvedla Schwippelová. Doda-la, že místní sdružení se na to shodlo hned po hlasování o nedůvěře vládě.

Tlustého už loni místní organizace v Rakovníku podržela, když vedení strany žádalo jeho vyloučení. O tom bude rakovnícká ODS jednat znovu příští týden.

Její šéf Zdeněk Nejdí včera řekl, že je nutné přezkoumat, zda by vyloučení Tlustého odpovídalo stanovám. (luk, črx)

Většina poslanců pro zákaz prodeje ruzyňského letiště

Oldřich Danda

Vláda bude muset zřejmě zastavit privatizaci pražského letiště ČSSD chce příští týden na mimořádné schůzi Sněmovny nechat hlasovat o návrhu zákona, který by prodej vládě zakázal.

Kromě 97 poslanců ČSSD a KSČM se pro návrh chystají zvednout ruce i nezařazení poslanci a někteří lidovci. Prodej letiště si nepřejí exzele-

né Olga Zubová a Věra Jakubková. „Nepodpoříme to ne proto, že je to návrh ČSSD, ale protože republiková rada Strana zelených již dříve přijala usnesení, že nedoporučuje privatizaci,“ řekla Právu Jakubková.

Také Vlastimil Tlustý a Juraj Raniček z ODS budou hlasovat s opozicí. „Soc. demokratický návrh zřejmě podpořím, v době ekonomické krize není totiž možné, aby byl výnos tak velký,

jaký bude za pět let,“ uvedl Právu Raniček.

Návrh soc. dem. podporuje i Tlustý. „Nepovažuji za správné letiště prodávat, já souhláším s dlouhodobým prodloužením, je to tak v řadě velkých evropských měst,“ řekl Právu Tlustý.

Jan Schwippel z ODS hlasování pro návrh ČSSD zvažuje. Lidovec Ludvík Hovorka považuje prodej letiště za nerozumný. (Pokračování na str. 2)

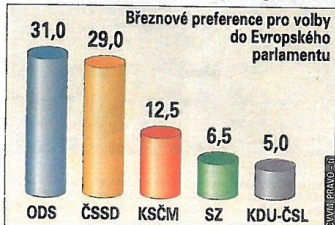
CVVM: Eurovolby by vyhrála ODS

PRAHA (luk) – Ve volbách do Evropského parlamentu by vyhrála ODS.

Uvedl to včera zveřejněný průzkum Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Je to po pice než dvou letech první šetření, podle něhož by Topolánkova strana porazila soc. dem.

ODS by dalo hlas 31 procent, zatímco soc. dem. 29. Jak Právu řekl autor šetření Daniel Kunšát, průzkum o volbách do Evropského parlamentu byl, na rozdíl od preferencí, prováděn pouze u těch respondentů, kteří neodmítli účast ve volbách.

Potvrdil přitom obavy šéfa soc.

dem. Jiřího Paroubka, že potenciální voliči nejsou ochotni zúčastnit se eurovoleb tak často jako příznivci ODS. Tím je podle Kunšáta dán rozdíl mezi eurovolbami a volbami do Sněmovny, v nichž i podle CVVM stále vede soc. dem.

Na třetím místě by se v eurovolbách umístila KSČM s 12,5 procenta.

Do europarlamentu by ještě prošla Strana zelených s 6,5 procenta a lidovci s 5 procenty. I ve volbách do Evropského parlamentu platí pětiprocentní hranice, která je nutná i pro vstup do Sněmovny.

Německo odmítlo vydat uprchlíka Roztočila

Radim Vaculík

Rostislav Roztočil, odsouzený loni v únoru k 13 letům vězení za vraždu egyptského studenta z roku 1975, se zřejmě definitivně vyvine českému vězení.

Německá justice totiž podle informací Práva minulý týden odmítla tohoto českého občana vydat do ČR, přestože na něj středočeský krajský soud vydal už loni v červnu eurozatykač.

„V úterý uvědomilo Generální státní zastupitelství ve Stuttgartu pana Roztočila o tom, že dne

17. března zamítlo žádost České republiky o jeho vydání,“ potvrdil informace Práva Roztočilův přítel Philipp Janýr jako obkaz předložil fax z německého státního zastupitelství.

K důvodům zastupitelství uvedlo, že vydání by porušilo Roztočilova práva vyplývající z Evropské úmluvy o lidských právech. (Pokračování na str. 8)

0 9 0 7 2
8 7 1 2 1 1 2 1 1 0 1 1